

ELŐFIZETÉS

Éves 24 fillér,
Féléves 12 fillér.

Éves 24 fillér,
Féléves 12 fillér.

Éves 24 fillér,
Féléves 12 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 87.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézvény-
Társaság.

József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 131.

Arad, 1915.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Csütörtök, november 11.

Egyesülten üldözik
a szövetségesek a szerbeket.

Budapest, november 10. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Kelet-Galiciában a Stripa-menti harcvasalunk ellen intézett támadások balsikere óta újra esend uralkodik. Czartorysktól nyugatra az oroszok egy áttörési kísérletét német és osztrák-magyar csapatok heves harcok között hiúsították meg.

Olasz hadszíntér:

Olasz tüzérség tegnap általában újra élénkebb tevékenységet fejtett ki. Az ellenségnek a Podgora hadállás déli része, a Zagora, a plawai szakasz és a Col di Lana elleni támadásait visszavertük. A Nabresinára ledobott repülő-bombák több polgáriállásu egyént, köztük egy asszonyt és három gyermeket öltek meg.

Délkeleti hadszíntér:

Kövess tábornok hadseregének osztrák-magyar csapatai Ivanjicától délnyugatra elfoglalták az erősen megszállott Okolista magaslatot és az Eldovisten a Jelica Planina déli nyulványán egy több egymás mögött fekvő lövészárokból álló hadállást rohammal vettek be. Kraljevótól délnyugatra a német csapatok az Ibar mindkét partján nyomulnak elő. Krusevától délnyugatra elérték az Alexandrovac körüli területet. A bolgárok az ellenséget Nisnél és Alexinaonál a déli Morava balpartjára vetették vissza. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Kétszázötvenöt ágyut zsákmányoltunk
Krusevácban és Nisben.

Berlin, november 10. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Lényeges esemény nem történt.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadserege.

Rigától nyugatra megállítottuk az oroszok Kemmern elleni előtörését. Jakobstادتól nyugatra támadásra induló jelentékenyebb ellenséges erőket visszavertünk; egy tisztet és kétszázötvenöt főt legénységet elfogtunk. Dünaburg előtt az oroszok tegnap tüzérségük élénkebb tevékenységére szorítottak.

Lipót bajor herceg tábornagy hadserege.

Az oroszok egy áttörési kísérletét Budkánál és ettől északra (Czartorysktól nyugatra) keletporoszországi, kurhesszeni és osztrák-magyar ezredek megállították, ellentámadásunk ellenséget visszavetette állásaiba.

Balkán hadszíntér:

Az üldözés mindenütt derekasan előrehalad. A kruseváci hadiszákmány, amint immár meg van állapítva, egyszázhárom, csaknem általában modern ágyúból, nagy tömegű löszerből és hadianyagból áll. Bojadjett tábornok hadserege három-ezerháromszázhatvan szerb hadifoglyról, egyszáz Nisben és tizenkettő Leskovácban zsákmányolt ágyúról tesz jelentést. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Tizezer fogoly, százkét ágyu
a bolgárok nisi zsákmánya.

Szofia. A főhadiszállás jelenti november 8-án. November ötödikétől november nyolcadikáig kétségbeesett ellenséggel vívott elkeseredett harcok után végleg elfoglaltuk a Morava jobbpartját, valamint Alexinao, Razani, Nis, Leskovac és Viasotince városokat és megkezdtük a folyón való átkelést. Az ellenséget üldözzük nyugati irányban. Nis környékén a következő zsákmányt számláltuk össze: Százkét ágyu, tizezer fogoly,

tiz mozdony, egy léggömb, két rádió állomás és más hadianyag. Leskovácnál huszonnégy mozdonyt, ötvennégy személyszállító vasuti kocsit, kétszázharminnégy teherkocsit hadianyaggal és élelmiszerekkel, nyolcvankét olajos kocsit és tíz löszeres kocsit zsákmányoltunk. Szövetségesek a nyugati Morava jobbpartját érték el és szakadatlanul üldözik az ellenséget déli irányban. Krusevác vidékén ötezer foglyot ejtettek, azonkívül a város kórházában ezerötven sebesültet találtak és nagyszámu mozdonyt, sok vasuti kocsit, teherszállító kocsit, nagy mennyiségű élelmiszert és löszert zsákmányoltak. A többi hadszínterről ninos jelenteni való. A hadrakelt sereg nagy vezértára. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A hadikölcsön.

Arad, november 10

A hadikölcsön jegyzése első sorban hazafias kötelesség! A világháborúnak kellett bekövetkeznie, hogy tudatára ébredjünk ama állami gazdasági erőink erejére, mely szerint monarchiánk és hazánk nem is képzelte pénztörzsek felett rendelkezik, melyek feleslegessé teszik állampapírjainknak idegen államokban való elhelyezését. A háboru előtt, ha egy 3-400 millió államkölcsön elhelyezése aktuálissá vált, idegen pénz-csoportokkal tárgyaltunk — azok súlyos feltételeit, mint vívmányt fogadtuk és nem is gondoltunk arra, hogy ilyen összegeket az ország határan belül könnyen lehetett volna elhelyezni, hogy ezek elhelyezése minden nehézség nélkül eszközölhető lett volna, fényesen igazolja a hadikölcsön jegyzésének eredménye, amely nem száz milliókat — de milliárdokat eredményezett! Van tehát pénzünk elég és legyen ez direktiva a jövőre nézve, amikor rendezett békés közgazdasági viszonyok közepette ismét államkölcsönök elhelyezéséről lesz szó! A hadikölcsön jegyzésénél a hazafiasság fényes diadalt aratott, mert a társadalom minden rétege — a nagy pénztöke, a nagybirtok, a középosztály és a kis egyének is kivették abból az őket megillető részüket. Ez dicséretre méltó és helyes feleletre vall. A közönség legnagyobb része a hadikölcsönöket tényleg hazafiasságból jegyezte és csak egy kis része számít arra, hogy a hadikölcsön jegyzése kitűnő üzlet is!

Dicső hadseregünk fényes és elvitáztatlan győzelmei szolgáltak a biztosítékok ahhoz, hogy ezt a háborút mi és szövetségeseink nyerjük meg!

Ebből a biztos feltételekből kiindulva kell bírni a hadikölcsönöket.

Először is azok, kik eddig tőkésítetéseket gyarapítottak és ezekért 4, legfeljebb 5% járadékot élveztek és ezzel is meg voltak elégedve — a zárt hadikölcsön kötvényekkel biztosíthatnak maguknak 6-21% kamatozást hat évre, ezek tehát fényes fizetést esínáltak a jegyzéssel!

A társadalom ama kategóriája, amely áldozatkészségét kívánva tanúsítani a rendelkezésre álló készpénzt meghaladó kölcsönt jegyzett és a hiányzó összeget lombardirozza, szintén jó fizetést kötött, mert a lombard-kamat 5%-val szemben 6-21% kamatozásnál a kölcsönképen igénybe vett összeg után is évente biztos 1-21% kamat többlet maradt zsebében!

Van azonban a hadikölcsön jegyzésnek még egy nem jelentéktelen előnye. I. ezek a kötvények egy egészséges spekuláció alapján is szolgálhatnak, amely spekuláció alapját a várható árfolyam emelkedés képezi! Az árfolyam emelkedése a hadikölcsönöknél be fog következni, mert ehhez megvan minden alapja és pedig a háború dícsősége befejezése jelentékeny összegű hadisarcot fog hozni, melynek egy részével az állam a kötvények egy részét, valószínűleg jelentéktelen részét vissza fogja vásárolni először azért, hogy ne terhelje 6-21 százalékos kamat, másodszor, hogy a rendes államadósági kötvények árfolyamát ne engedje túlságosan lesüllyedni. Hogy az állam pénzügyi kormányza már most foglalkozik ezzel a kérdéssel, kitűnik abból, hogy nem szívesen veszik, a túlnagy összegű zárt kötvények jegyzését — melyeket 6 éven belül visszaváltani nem lehet! Az árfolyam emelkedését elő fogja segíteni a külföldi tőke is, tudjuk, hogy szövetségeseink Németország már most jelentékeny összegeket jegyzett a mi hadikölcsönünkre, ezt nem a szövetséges támogatási célzata okozta, hanem a kedvező kamatozás — minden valószínűség szerint a békekötés után az idegen államok pénzforgalma is igyekezni fognak igénybe venni a biztos magas kamatozást, különösen, mert bizonyos időn át a háború után az ipar és kereskedelmi világ forgalma csak lassan, fokozatosan fog a rendes kerékvágásba jönni!

Látható tehát, hogy a hadikölcsön jegyzése nemcsak hazafiasság, de jó fizetési és ennek alapján minden egyes polgár csak saját érdekeit szolgálja először, minél nagyobb összeggel részesül abból. Bódy Bódog.

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor.

Chlasso. Vasárnap délután Szardínia és Algir között az Ancona nevű olasz gőzöst, amely 422 utassal, többnyire kivándorlókkal és 6000 köbméter áruakománnyal New-York felé igyekezett, egy osztrák-magyar tengeralattjáró elsüllyesztette. 270 emberről, akik között 60 főnyi legénység néhány tagja is volt, azt jelentik, hogy Bisertában és Ferryvilleben partraszálltak. A mentőcsónakokba menekült nagyszámú utasokról még nem érkeztek biztos hírek. Megbízható hírek szerint az Ancona menekülni igyekezett és a tengeralattjáró ezért kénytelen volt ágyuit használni.

Athén. (Havas-jelentés.) A szerbiai fronton a szerbek és a szövetségeseik helyzete nagyon kielégítő. A krivolak-veleai uton a franciák Gratskot elérték és egy heves bojár támadást Krivolak ellen visszavertek. A franciák megszállták Kamendot (Velentől délkeletre 28 kilométernyire) Gvabertől északra. A franciák folytatják előnyomulásukat.

Berlin. A Wolf-ügynökség jelenti: November ötödikén a finn tengeralattjáró bejáratánál az orosz aknavető kővetmény vezérhajóját, november kilencedikén Dünkirchentől északra egy francia torpedónaszádót tengeralattjáróink elsüllyesztettek. *von Pohl*, a tengerészeti vezérkar főnökének helyettese.

Cetinje. (Havas-jelentés.) A hercegovinai fronton és a Drinánál folytatódik az osztrák offenzíva. Az ellenség minden támadását visszavetítették (? ?)

Pétervár. A Rjecs jelenti: A lapok közlönetudósítói most olyan tudósításokat közölnek az orosz főhadiszállásról, amelyekben a helyzetet lehetőleg kedvezően igyekeznek festeni.

Aradmegye virilisei.

(A névjegyzék összeállítására.)

az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, november 10

Aradmegye törvényhatósági bizottsága legtöbb adót fizető tagjainak 1916. évre érvényes bírándó névjegyzékét összeállította és az a vármegye székhelyében Boros Iván vármegyei másodfőjegyző irodahelyiségében közszemlére kifüggesztetett. A névjegyzék ellen november hó 12-től számított 15 napon belül a vármegye állandó bíráló választmányánál felelőssel lehet élni. A felelőzés a vármegye igazoló választmányához nyújtandó b.

Legtöbb adófizetés jogán a törvényhatósági bizottság tagjai lettek:

Solymosy Lajos báró birtokos Apatetek 40.158.76 korona, Károlyi Gyula gróf birtokos Mácsa 32.935.23 korona, Zelezenszky Róbert gróf Temesújfalú 31.020.47 korona, Edelsheim Gyulai Lipót gróf Budapest 23.429.15 korona, Hunyady Károly gróf Soborsin 17.540.44 korona, Bohus Lajos báró Arad 11.311.78 korona, Bohus Zsigmond báró Világos 10.406.36 korona, Hámory László dr. Arad 9.905.05 korona, Halmay Andor Arad 9.001.90 korona, Almay Olivér Budapest 8.513.76 korona, Purgly László Sofronya 8.108.69 korona, Solymosy László báró Sikula 8.072.84 korona, Telbisz Alajos Medgyesegyháza 7.996.32 korona, Kintzig János Arad 7.856.23 korona, Mairovitz Adolf dr. Máriaudna 6.910.24 korona, Keglevich Gábor gróf Abony 6.466.11 korona, Bánhidny Antal báró Arad 5.114.07 korona, Vásárhelyi József Lőkősháza 4.676.26 korona, Kabdebó István Talpas 4.529.37 korona, Leopold Zsigmond Arad 4.377.09 korona, Messer Lipót Kisjenő 4.276.98 korona, Löwy Márkusz Apatetek 3.930.80 korona, Rauchbauer Nándor Ujszentanna 3.704.89 korona, Mairovitz Márton Máriaudna 3.455.12 korona, Hollander Sámuel Csermő 3.245.12 korona, Mahler Tamás Elek 3.194.35 korona, Ganutner Vilmos Ujszentanna 3.110.82 korona, Bréda Viktor gróf Arad 2.903.71 korona, Mahler Mihály Pankota 2.769.80 korona, Seidner Sándor Marosborsa 2.704.95 korona, Seidner Dezső Soborsin 2.704.95 korona, Wittmann János Elek 2.665.84 korona, Sebilinger Sámuel Erdőhegy 2.541.69 korona, Czárán Zoltán Seprős 2.464.42 korona, Weisberger Lipót Honat 2.443.77 korona, Wittmann Ferenc Elek 2.359.03 korona, Jäger József Otbalom 2.291 korona, Istvánffy Béla Szemlak 2.254.97 korona, Hammer Miksa Elek 2.228.72

korona, Vásárhelyi Dezső Lőkősháza 2.237.04 korona, Czárán Géza Arad 2.233.03 korona, Éles Géza dr. Bokszeg 2.204.64 korona, Ruzs István Ottlaka 2.129.01 korona, Kóvér Márton Szemlak 2.121.26 korona, Auer Mihály Ujszentanna 2.051.40 korona, Rajta Lajos Arad 2.050.12 korona, Mohr Béla dr. ügyvéd Budapest 2.025.66 korona, Spitzer Mór Szemlak 2.023.22 korona, Bogdánffy Béla dr. Doroszlófalva 1.995.13 korona, id. Puta Manó Opécska 1.941.10 korona, Rauchbauer Ferenc Ujszentanna 1.889.45 korona, Wiesenmayer János Ujszentanna 1.872.90 korona, Grosz Ignác Medgyesegyháza 1.840.12 korona, Czárán János Seprős 1.815.01 kor., ifj. Wittmann Ferenc Elek 1.807.95 korona, Wittmann György Elek 1.807.95 kor., Mahler Ádám Elek 1.802.38 korona, Duret József Medgyesegyháza 1.792.23 korona, Braun Fülöp Erdőhegy 1.761.08 korona, Grosz József Lippa 1.746.34 korona, Ujj János Kisjenő 1.697.04 korona, Török Andor Dud 1.659.41 korona, Urbán Péter báró Arad 1.628.67 korona, Kera Karácsony Borosjenő 1.622.50 korona, Mann Vilmos Erdőhegy 1.591.04 korona, Adelmann Károly Ujszentanna 1.585.29 korona, Moskovitz Mór Halmagyecses 1.574.96 korona, Feszler H. Károly Arad 1.567.79 korona, Karl Márton Szentmárton 1.561.82 korona, Zehe János Világos 1.482.87 korona, Gályik János Medgyesegyháza 1.471.11 korona, Schiller Mór Pelsőkefalva 1.468.14 korona, Ackermann Izidor M.-Egyháza 1.453.82 korona, Török Árpád Világos 1.439.74 korona, Bosnyák József Holdmészes 1.438.32 korona, Henger Károly Ujszentanna 1.428.30 korona, Kabdebó Károly Talpas 1.403.50 korona, Szekula Axent Világos 1.395.17 korona, Zimmermann Adám Ujszentanna 1.382.73 korona, Mahler György Elek 1.380.68 korona, Hanyi Gyula Pankota 1.362.93 korona, Mias Simon M.-Pécska 1.356.46 korona, Argyelan János Sikula 1.345.03 korona, Messzer Antal Szentmárton 1.335.14 korona, Szemző Soma Szemlak 1.329.37 korona, Konopy Kálmán dr. Odvas 1.316.97 korona, Heiszler József Arad 1.243.30 korona, Poszmayer Adám Szentmárton 1.243.05 korona, Bolyos Mátyás Magyarpécska 1.229.74 korona, Wittmann Antal Elek 1.183.85 korona, Scher Ede Nagyhalmésv 1.183.24 korona, Frankl Emil Opécska 1.179.81 korona, Csiky János Seprős 1.173.55 korona, Tamasdán Száva Opécska 1.172.76 korona, Helm Ottó Kisjenő 1.110 korona, Issekutz Marcell Magyarpécska 1.061.10 korona, Bánhidny Sándor Alsósimánd 1.050 korona, Singer Márton Elek 1.050 korona, Motorka Romulusz Almászegres 1.049.38 korona, Fackelmann Ferenc Szentmárton 1.029.68 korona, Messzer Armin kereskedő Pankota 1.029 korona, ifj. Wittmann György Elek 980.98 korona, Polatsek Miksa Józsefhely 971.95 korona, Polatsek Simon Józsefhely 971.95 korona, Révész Károly Csermő 966.50 korona, Keglevich György gróf Abony 965.96 korona, Csákián Miklós dr. Opécska 960.37 korona, Strifler Miksa Elek 959.50 korona, Konez Benő Györök 952.87 korona, Csiky Agoston dr. Szinte 948.65 korona, Hotler Márton Acsva 943.05 korona, Mandl József Ujszentanna 936.02 korona, Pavlovits István Pankota 920.40 korona, Csepreghy Imre dr. Elek 917.68 korona, Baczoni Kálmán Erdőkerék 874.40 korona, Konez Lajos Opécska 869.67 korona.

A becsület, kötelesség és józan ész parancsolja, hogy jegyezzünk hadikölcsönt.

Hiradás elesettnek hitt aradi önkéntesről.

(Lukács Gyula orosz hadifogoly? — A hősi tiszthelyettes elbeszélése. — Új reménysugár.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 10

Ez év szeptemberében vonult be az aradi 88. gyalogezredhez, mint egyéves önkéntes az aradi előkelő társadalom egyik fiatal tagja: Lukács Gyula nagybirtokos, özvegy Lukács Gyuláné földbirtokosnő egyetlen fia. A fiatal-embert, aki középiskolai tanulmányainak egy részét is Aradon végezte s aki édes anyjával együtt csak a legutóbbi években költözött Aradról Budapestre, rokoni kötelek még mindig Aradhoz fűzték: közeli rokonsághoz állott a Jakabffy, Varjassy, Thomka és Verzár családokkal.

Lukács Gyula, mint önkéntes káplár ez év tavaszán került egyik menetzászlóaljal a harcokra. Hősiesen küzdve vett részt a gorlicei áttörést követő nagy offenzívában s diadalmas csapatainkkal együtt nyomult előre a Kárpátokon keresztül Kelet-Galiciába. Lemberg bevételét követően azonban nem érkezett már több hír a fiatal önkéntesről s aggódó édes anyját, rokonait, sorsát illetőleg nem tudta megnyugtatóni senki.

Augusztus havában végre sebesülve érkezett haza a harctérről a 88. gyalogezred egyik őrmestere, aki felkereste Lukács Gyula édes anyját s közölte vele a szomorú hírt, hogy fia elesett.

— Egyik faluban — mondotta az őrmester — meglepetésszerűen éjjeli támadást intéztek ellenünk az oroszok. Borzalmas kézi tusa fejlődött ki, amelynek során Lukács Gyula közvetlen közelemben harcolt. Láttam, amikor egyik orosz mellbe szúrta s láttam, amikor elesett. Még volt annyi időm, hogy hozzá ugorhattam s sebéből arany óráját és láncát kivehettem.

Az őrmester, akit az aradi Lyceum kórházban hosszabb ideig ápoltak, tényleg át is adta a mélyen sujtott anyának a fia értéktárgyait. Az őrmester elbeszélésének egyes adatait hivatalos helyről is megerősítették s habár a hivatalos aktákban Lukács Gyula mint „eltűnt” szerepelt, kétség sem férhetett ahhoz, hogy elesett. A család gyászjelentését adott ki Lukács Gyula hősi haláláról, lelkidögvésért pedig Kupán a családi kápolnában gyászmisét is tartottak.

A csodás véletlen azonban legutóbb ismét felkeltette a remény sugarát a mélyen lesújtott anyában. Özvegy Lukácsné egész a hét elejéig rokonainál Kupán tartózkodott s onnan vasárnap utazott fel állandó lakhelyére, Budapestre. A sors a vonaton összehozta Nagy Miklós 88. gyalogezredbeli tiszthelyettesrel, akinek nagyszzerű hőstetteiről az Aradi Közlöny már megemlékezett. Nagy is ugyanabban a zászlóaljban küzdött, mint Lukács Gyula s ő is részt vett az emlékezetes éjjeli harcban. Lukácsné beszédbe elegyedett a tiszthelyettes-sel, a szó fiára terelődött s erre Nagy Miklós azt a meglepő kijelentést tette, hogy biztos tudomása szerint ifjabb Lukács Gyula nem halt meg, csak súlyosan sebesült s sebesülten orosz fogságba került.

Lukács Gyuláné erről az örömdetes és meglepő, de immár nem szokatlan fordulatról a következő levélben értesítette egyik aradi rokonát:

— A legholdogabb örömmel tudatlak, hogy a véletlen folytán azt a végzetlen örömdetes hírt hallottam utamban a 88. gyalogezred

egyik legnagyobb hőstől, Nagy Miklóstól, hogy Duci (ez volt Lukács Gyula becéző neve) él orosz fogságban. Elgondolható, mily boldogító hír volt ez nekem. O személyesen ismeri s apróra részletezte azt a bizonyos éjszakai harcot, amikor a drága jó Duci is eltűnt. Hála a jó istennek, most már várhatom is haza annak idején, ha a háborúnak vége lesz. Adja a jó isten, hogy úgy is legyen.

A család a biztató hír után most már mindent megtett, hogy a Vörös Kereszt útján kikutassa, vajon megfelelő-e a hír a valóságnak s hogy az orosz fogságban howa szállították Lukács Gyulát. A két ellentmondó előadás is összeegyeztethető: hiszen az őrmester, aki Lukács Gyula értéktárgyait közvetlenül a megsebesülés után vette magához, a továbbiakról nem tudhatott meg semmit, mert elhagyta a harcteret és lehet, hogy a súlyosan sebesült földbirtokos fiút azután orosz szanitécek vitték el.

LEGÚJABB.

Erkezett reggel 3 órakor.

Bécs. A Südslavische Korrespondenz jelenti Szalonikiból: Illetékes helyről értesültünk, hogy a szerb kormány véglegesen elhagyta az ő szerb területet és jelenleg a Balkán háborúba elhódított Mitrovicában székelt. A világtól el van zárva mintán Mitrovicából nincs közvetlen drótvonal. Kurir útján viszik a híreket Antivariba, ahol azokat dróttalan álmódon továbbítják.

Köln. Anglia nagy előkészületeket tesz a Suez-oszlatna megvédésére. Napok óta utban vannak a szállítóhajók katonákkal és municióval. Londonban azt hiszik, hogy ott dől el a világháború sorsa.

Grác. A Grazer Tagespost jelenti Pétervárról: Az orosz hatóság szigorúan eltiltotta a németeket gyalázó képeslapok forgalomba hozatalát.

Pétervár. Miklós cár és a trónörökös e hó 9-én Carskoje Szelóbból a hadszíntérre utaztak.

London. A Times írja: Most már bizonyosra vehető, hogy erős és jól felszerelt tüzérséggel is kellőképpen ellátott expedíciós sereg indul Keletafrikába. A seregnek valószínűleg Smuts tábornok lesz a főparancsnoka.

Kopenhága. A Politiken írja: Kitchener lord keleti útja azt jelenti, hogy Anglia most már ki akar lépni különös passivitásából, amelyvel eddig a balkáni események fonák menetét nézte. Most először főrog csakugyan veszedelemben a Suez-oszlatna. Törökország most agyukat és löszert kap, s az meg százezer katonája támadást kezdhet és ha csak egy ponton is keresztül törnek: el van zárva Anglia legfontosabb tengeri útja. Kitchener a különböző harctereken mindenüvé a legalkalmasabb férfiut fogja állítani. A parancsnoki állásokban történt számos változás eléggé mutatja, hogy Anglia nem volt eddig szerencsés a hadvezérek megválasztásában. **Lehetséges, hogy lord Kitchener maga vessi át a főparancsnokságot.**

Bukarest. Az Unionista föderáció tegnap Galacban négyülést rendezett. A gyűlés kö-

zönsége Mille Konstantin képviselő és a hirdető agitátor: Lukács lelkész beszédei ellen hangosan tiltakozott. Verekedésre is került sor, mire rendőrség lépett közbe és helyreállította a rendet.

Kaukázusi csapatokat gyűjtenek Besszarábiába.

(Kuropatkin lesz a fővezér? — A téli pihenő.)

Távirati tudósítás.

Bécs—Csernovic, nov. 10.

Az oroszok a Pruth-fronton a Kaukázusból hozott nagy csapatömegeket koncentrálnak. Az akció célját a katonák előtt titokban tartják. Allítólag Kuropatkin tábornok veszi át a csapatok fővezetését. Besszarábiai menekültek elmondják, hogy az oroszok Besszarábiából az összes német és román férfiakat eltávolították és a lakosság között fegyvereket osztottak szét.

Riga és Dünaburg előtt eldőlt a csata.

Pétervár, november 10. A Ruszkoje Szlovo jelenti: Ruszkij tábornok a rigai, a dünaburgi csatát eldöntöttnek tartja. Tavaszig itt már lényeges esemény nem fog történni. Az orosz vezérkar a telet akárja felhasználni arra, hogy a német front kedvező állásait megingassa és az új offenzívával az eddigi stratégiai helyzetet teljesen megfordítsa.

A rigai nehéz napok.

Bern, november 10. A Berner Tagblatt stockholmi tudósítója a következőket írja: Most orosz sajtó eddig büszkén és gunyosan henyelyozta, hogy Hindenburg marsall az örökkévalóságig Riga előtt fog állni, néhány nap óta a pétervári lapok a közönséget igyekeznek előkészíteni Riga és Dünaburg elestére. A város hatszázezer lakója közül alig kétszázezeren maradtak Rigában és ezek is nagyrészt németek.

Riga mai lakosságának kilencven százaléka rendkívül szegény ember, mert a tehetősek bezárták lakásukat és a kulcsokat átadták a városi tanácsnak megőrzés végett. Bár az oroszok beszüntették a kényszer kiűrését, a város annyira kibált, hogy alig lehet ott élni. Az összes fémeket rekvirálták és az evangélikus-lutheránus dóm réztelétét, amelyet 1638-ban kovácsoltak és amely gyönyörű látványossága volt Riganak, egyszerűen elkobozták. Körülbelül száz gyárat záratott be Zalabovszki tábornok, a város parancsnoka, aki a stratégiai szükségességre való tekintettel valóságos tájárást rendezett a gyárnegyedben, a városban és az összes intézményekben egyaránt.

A lakosság nagy nyomokban van és különösen keserves a helyzete az asszonyoknak és gyermekeknek. A parancsnoki generális mitem akar tudni a nyomorultak segélvezéséről. A Riga környékén lakó parasztság is a legnagyobb nyomorban van. Mióta a néptelkélők összes tartalékait behívták, egyetlen férfi sem látható a környéken. Az asszonyok meglagadták az őszi szántást és vetést, mert szerintük úgy sem tudni, ki fog aratni. Ételmiszerekben óriási a hiány, kenyeret és tejet nem lehet sehol sem kapni. Epen ezért mindenki dugdossa kis ételmiszerkészletét, mely után a katonaság vad hajszát rendez. Ahol rejtett készletre akadnak, azt elkobozzák, az asszonyokat is Szibériába deportálják, úgy, hogy a csekély orosz lakosság is azért imádkozik, hogy más uralom következék el. A németeket min enesetre örömmel fogja fogadni a nép.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Csütörtök: Gyöngyvirág kisasszony operett.

Péntek: „Tatárjárás“ operett.

Szombat: „Táncos huszárok“ operett, új betanulással.

* A Gyöngyvirág kisasszony Temesvárott. Köpf Kálmán nagyszerű operettjét, a melyet Aradon és a budai színházban oly szép sikerrel adtak elő, legközelebb Temesváron is bemutatják. Sebestyén Géza, a temesvári Ferenc József-színház igazgatója levelet intézett Köpf Kálmánhoz, hogy a Gyöngyvirág kisasszony előadására a temesvári társulat is szeretettel és ambícióval készült.

* A színház hírei. Két érdekes repriz A tatárjárás és Táncos huszárok ez a két pompás operett fogja élelni a heti műsort és a társulat mindenképen hasznos munkát végez, amikor ilyen kitűnő operetteket elevenít fel. A mostani előadásoknál részben új szereplők is kerülnek a darabokba, így a „Tatárjárás“-ban új lesz Váradi Marcell Rizi báróné szerepében, Mogyoróssy kadetot Sz. Rontai Boriska játssza, Lörentheit Barics, a többi szereplők Heppesné, Győző, stb. A Táncos huszárokban új lesz Horváth Mici, a többiek maradnak a régiak. A Gyöngyvirág k. a. Köpf Kálmán és Baitbay M. dr. pompás operettje ma ismét színre kerül és ez fényes bizonyíték a mellett, hogy a közönség a legnagyobb elismeréssel adózik a kitűnő előadásért, a szereplők ugyanazok mint a bemutatónál voltak. Előkészületen Palika, Legény bucsu újdonások.

* Az oroszok a Kárpátokban. Száznál több érdekes-érdekesebb főlvetéltől tükröződik vissza a kárpáti orosz invázió, amelynek emlékei minden magyar ember lelkébe bevésődtek. A főlvetélekben, amelyek a kárpáti fronton készültek, magunk előtt látjuk hős csapataink gigantikus küzdelmét s nem egy képen kerülnek eléünk azok az elkeseredett véres harcok, amelyeknek kimenetelét az egész magyar nép visszafójtott szívveréssel figyeli. Nagy érdeklődésre tarthatnak számot a Vörös Kereszt előadásai, amelyeknek keretében bemutatásra kerülnek a kárpáti főlvetélek. Növelik az előadások értékét, hogy a főlvetéleket Szeghalmy Gyula polgári iskolai igazgató, szakiró élevezetési felolvasással fogja ismertetni a kárpáti orosz invázió történetét. Mint említettük, a Vörös Kereszt két előadást tart: szombaton este fél 9 órakor és vasárnap délután fél 5 órakor. A helyárak: 2 kor., 1 kor., 80, 60, 40, 20 fillér. Jegyek előre válthatók Scherhag H. és Fia üzletében.

* Folt, amely tisztit. (Hanny Weisse film az Urániában.) Valamint a kinematográfia legtöbb starja, Hanny Weisse is még csak néhány évvel ezelőtt alig volt ismeretes a művész világban. Lehet, hogy eleinte csupán rendkívüli üdesége és bája, szépsége egyengette útjait a mozi felé. Valamiként azonban a legtöbb mozi-művésznőnél is, rajta is beteljesedett, hogy mindinkább bontogatni kezdte művészetének szárnyait, míg végre ma már ama ritka film startok közé tartozik, akik a drámában és a vígjátékban egyaránt kiválóat produkálnak. Bájosága és szépsége pedig mindkét vállfajú műveknél természetesen csak fokozzák művészetének hatását. A folt, amely tisztit című darabot Walter Turcsinsky és Rébert Wienne írták oly megkapóan és érdekfeszítően, hogy a tegnapi bemutatás közönsége igazán művészi értékű szórakozásban részesült. — Megtérés, a legszenzációsabb Schildkraut-film az Uránia legközelebbi szenzációja. 5

* Letört szárnyak. (Grandiózus film dráma az Apollóban.) Az artisták drámák mindig kedvelt filmjei voltak az aradi mozibajró publikumnak. A ma estére hirdetett „Letört szárnyak“ is nagy embertömegeket vonzott az Apolló-színházba. A főszereplő várakozásokat jóval túlszárnyalta ez a csodálatos megkonstruált artista-film, amelynek szívetje egy megkapó szerelmi tragédiát hoz eleük a színes írói tautázis, megrajzolásában. Az artisták nyomoruság válsága kapcsolódik bele a legfelsőbb körök ra-

gyogóan fényes játékaiba. Andrea, a híres artistánő teremti meg a kapcsolatot a két véglet között, aminek aztán maga lesz az áldozata. Az artistánő szerepét Fern Andrea, a nagyszerű moziartistája játssza meg tehetségének esőfogtatásával. A teljes tetszéssel kísért, grandiózus artistadráma esőfogtókön kerül utóljára vetítésre az Apollóban. 3

* Psilander jön az Apollóba! A fővárosi sajtó egyhangúlag elragadtatással ír Psilander legújabb alakításáról. A vidéken először az aradi Apolló-színház szerezte meg az új Psilander filmet (Akik kétszer halnak meg) és péntektől kezdve mutatja be új műsor keretében. 3

Rablóvilág Orosz-Lengyelországban.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Berlin, november 10.

A szövetséges hadseregek váratlan és hirtelen előyomulása Oroszországban, természetesen a közigazgatási hatóságokra is nagy és súlyos feladatot rótt. Rendkívüli nehézségekbe ütközött, míg az orosz uralom után rendet lehetett csinálni. Érdekes dolgokat mond el erről Loening dr. hadtörvényszéki tanácsos, egy német büntetőjogi szaklaphoz intézett tábori levelében. Az orosz-lengyelországi igazságügyi berendezkedésről ír, amelynél rablótámadások, gyilkosságok és más bűntettek napirenden vannak.

Ennek a rablóvilágnak megvan a maga külön története. Egész Orosz-Lengyelországban garázdálkodnak ezek a bandák, amelynek eredete a forradalmi évek (1005—1907) egy politikai szervezetére vezethető vissza, amely annak idején állandó rettegésben tartotta ugy a lakosságot, mint az orosz hatóságokat. A legfőbb gyülekező és szervezkedő helyük Lodzban volt. Itt talált menedéket a rabló többnyire az utcai nőknél; ez is egyik bizonyítéka annak, hogy mennyire összefügg a bűn és a prostitúció. Lodzban megdöbbenően sok haramia és utcai nő találtatott.

Minden rablótámadás egész egyöntetűen folyt le. Browninggal, vagy Mauser-pisztollyal felszerelve, álarccal hatolnak be a rablók a lakásokba, vagy a környéken egyedül álló majorokba, az utcán pedig szalatt társaik ügyelnek. Ha ellenállásra találják a rablók, akkor gyilkolnak. Ha a hatóság üldözi a rablókat, akkor életre-halálra védekeznek. Érdekes a híres Duzewsky rabló esete, aki számos bűnelkövetése után 1912. husvét reggelén, mikor a rendőrség elakarta fogni, a lodzi Widzewska-utcán barrikádokat épített. A rablót csak úgy lehetett elfogni, hogy a mögötte levő házat felgyújtották. Hasonló rablóvadászat folyt le ez év májusában Lodzban, amely alkalommal a rablók három üldözőjüket agyonlőtték, ezenkívül egy katonát és egy asszonyt megsebesítettek. A rablókat ekkor valószággal kifüstölték a házból, amelybe menekültek.

Néhány nappal később június elején, Kapusta nevű híres rablót fogták el, akinek a fejére a lodzi rendőrség 500 márkát és a lodzi polgárőrség 300 márkát tűzött ki. Kapusta főnöke volt egy nagy rablóbandának, aki maga is sok gyilkosságot követett el. Végül is agyonlőtték a rendőrök. Jellemző ezeknek a rablóknak a szemtelenségére, hogy kevésbé a háború kitörése előtt a kalisbi pályaudvar postáját, amelyet katonai fedezet mellett szállítottak a postahivatalba, Lodz utcáin fényes nappal megtámadták és kirabolták. A háborús zavarok még kedveztek a rablóbandáknak és különösen akkor, mikor az orosz hivatalnokok elmenekül-

tek, nagyon sok rablás történt. Ehez még az is hozzájárult, hogy a németek közeledésekor az oroszok az összes bűnösöket kiengedték a börtönökből.

A rablóknak az is kedvezett a német uralom kezdetén, hogy a lakosság halálbüntetés terhe alatt kénytelen volt fegyvereit beszoigaltatni, a rablók azonban megtartották fegyvereiket és így biztonságban érezték magukat és a tekvakmerőbb bűntetteket követték el.

A német hatóságok a legnagyobb eréllyel kezdtek hozzá a rablók megfékezéséhez. A legesekélyebb bűnért agyonfóvetés járt ki. A munkában a polgárőrség is ázaposan segített. A börtönöket is rendbóhozták, úgy, hogy onnan a foglyok nem szókhettek meg. Több lakóházat is átalakítottak börtönné, annyi volt a fogoly, hogy nem fértek el a voltaképpen fogházban.

A német rendszert rendkívül jellemzi az, hogy eltörölte a korbácsolást, amely nemcsak mint büntetés, hanem mint vallató módszer is szerepelt. A németek a legnagyobb igazságossággal járnak el mindenütt. A korbács helyett a jog alapján rendezik a züllött viszonyokat.

Elhalasztják a megyei tisztviselők választását. Budapestről jelentik: A képviselőház elé terjesztendő javaslatok közé, hírszerint, két fontos új törvénytervezetet vettek fel. Az egyik arról szól, hogy a vármegyei alkalmazottiak választását halasszák el egy évre. A megyei tisztviselők legtöbbjének mandátuma ugyanis vagy lejárt, vagy lejár, a választásokat tehát meg kellene ejteni. Ezzel szemben Sándor János belügyminiszter azon az állásponton van, hogy amikor a törvényhatósági bizottsági tagok, sőt a választás alá kerülő tisztviselők javarésze is a harcúterén küzd, nincs helye új választásnak. A javaslat előadója Telegdy József képviselő lesz, a javaslat rövidesen elkészül és rögtön kiadják a bizottságoknak, hogy minél előbb a Ház elé kerüljön. Ugyancsak Telegdy lesz a másik javaslat előadója is, amely a megyei tisztviselők fizetését egyenlővé teszi az állami tisztviselőkével. Ez a javaslat a közeli államosítás előkészítését jelenti és az eddig fennálló egyenlőtlenségek kiküszöbölését fogja eredményezni. Az illetékes tényezők a háború dacára is foglalkoznak az államosítás kérdésével, amelyre vonatkozólag tudvalevően három javaslat volt készen, amelyet a háború miatt vissza kellett vonni.

Négy millárd az osztrák hadikölcsön Bécsből jelentik: Az eddigi hivatalos számítások szerint a harmadik osztrák hadikölcsönre a jegyzések 4015 millió koronát eredményeztek, de a végleges összeget csak akkor lehet majd pontosan megállapítani, ha számbavezik azokat a bejelentéseket is, a melyek az utolsó napokban a postahivataloknál gyűltek össze. A nagy jegyzések, a melyek az egy milliót meghaladják, a harmadik hadikölcsönnél 347 tétellel szerepelnek, a melyek összesen 1270 millió koronát eredményeznek. (A második osztrák hadikölcsönrel szemben a nagy jegyzések 133 aláíróval és 533 millió koronával emelkedtek most.) A milliós jegyzések a következők: 30 bank és más pénzüzet 404 millió koronát jegyezett, 47 biztosító társaság és hasonló intézet 233 milliót, 78 ipari részvénytársaság 169 milliót, 80 nagyiparos cég 130 milliót, 41 takarékpénztár 122 milliót, 16 város 96 milliót, a papság 10 tagja összesen 32 milliót, 14 arisztokrata esvüttesen 21 milliót, 7 tartományi választmány 21 milliót és 7 forgalmi vállalat 20 milliót. A bankok, pénzüzetek a saját számlájára 400 millió koronánál nagyobb összeget jegyeztek.

Orosz erőfeszítések a román határon

(Entente-megbizottat kívánnak Bukarestbe. — Bratianu tevilágosítja a román képviselőket.)

— Távirati tudósítás. —

Bukarest—Szófia, november 10.

A francia sajtó — amint ez az ideérkező párisi lapokból megállapítható — nincs kellőképen tájékozva Románia magatartása felől.

Mialatt egyes organumok abban reménykednek, hogy Románia előbb-utóbb mégis csak átenged egy orosz expedíciót Szerbia segítésére, az alatt a Matin nem látja ilyen rózsásnak a helyzetet.

Ez a lap, Románia magatartásával foglalkozva, azt írja, hogy ezt a balkáni államot csak akkor nyerheti meg a négyesszövetség, ha bebizonyítja előtte, hogy ur tud lenni a Balkánon.

A Matin tehát azt ajánlja, hogy a négyesszövetség küldjön Bukarestbe egy közös rendkívüli megbizottat, aki mellé osszon be egy kompetens katonai személyiséget, mint tanácsadót.

Román képviselők Bratianunál.

Bukarest. A román kormánypárti képviselők harmadik csoportjaként a gorji, falóci, jalomiai, jassyi és ilfovi kerületek képviselői járultak Bratianu miniszterelnök elé, hogy meghallgassák a helyzetre vonatkozó előterjesztését. Ezen az értekezleten jelen voltak a fenti kerületek prefektusai és polgármesterei is. A képviselők negyedik csoportja, a mahedintii, musceli, neamti, olti és prahovai kerületekből kedden megy a miniszterelnökhöz.

A román nép a háborús politika ellen.

Bukarest. A román szociálisták kongresszusa határozottan a semlegeség fentartása mellett foglalt állást. Egyik szociálista vezér a Pester Lloyd tudósítójának kijelentette, hogy a szociálisták minden kalandos politikát elleneznek. A kültöid ne hagyja magát a bukaresti hangulat által félrevezetni, mert az egész munkáscsapat és román nép a háborús politika ellen van.

Mit végeztek a romániai exportőrök?

Bukarest. Egy romániai exportőr, aki tagja volt annak a bizottságnak, amely a napokban, a terménykiviteli kérdés megvitatása céljából Bécsben és Berlinben járt, és aki a legelőkelőbbek közül való egész Romániában, közölte, hogy úgy Bécsben, mint Berlinben messzemenő jóindulattal fogadták őket és biztosítottak, hogy kellő szívu vagon fog a romániai kivitel rendelkezésére állni, amennyiben nagyobb mennyiségű termény megvásárlásának Romániában akadálya nem lesz.

Meze Mackensenről és a román királyról.

Bukarest. A Bukarestben megjelenő túlzó oroszfil lapok egyike az alábbi fantasztikusan érdekes hirt közli:

Amint a legbenfentesebb oldalról értesülünk, a medvevadászaton levő Ferdinánd ki-

rály Bahna Ursuliban (Muscel) találkozott Mackensen tábornokkal és még egy magasrangú idegen személyiséggel.

Russzofilek és a romániai magyarok.

Bukarest. A bukaresti oroszfil sajtó a román király és a kormány után most a Romániában élő 200.000 nyi magyar alattvalóra viosorgatja a fogát. A föderációk vezető organuma, az Epoca holmi erdélyi letartóztatásokról beszél és ennek kapcsán arra a megállapításra jut, hogy a Romániában élő magyarok a szemet szemért, fogat fogért elv alapján telelősek az Erdélyben történektért. A romániai magyarok természetesen csak mosolyognak az Epoca tehetetlen dühén, a föderációk óriási általános kudarcán, aminek kétségtelen jele, hogy a tegnap Jassyba összehívott négyülést meg sem tarthatták egyrészt a nép fenyegető magatartása, másrészt az abszolút részvétlenség miatt. A két jassyi lap, a Jassy és a Bassarabia gyászkeretben jelentek meg és úgy várták a nemes föderáció vezetőit, Filipescut, Taka Jonescut és társikat. De azok idejelen értesülve a dologról, a város határában visszafordították autójukat.

Bukarest. A német birodalmi alattvalók itteni egyesületében Fink Kurt tanár, aki mint önkéntes résztvevő a világ háborúban, órányeiről előadást tartott.

A „Nemzeti méltóság gárdája” az előadást megakadályozni. E célból a párdá tagjai megjelentek az egyesület helyisége előtt s megkísérelték, hogy a hallgatóságot megakadályozzák a terembe való bemenetelben.

A rendőrség azonban megette a kellő intézkedéseket s a terembe csakis az egyesület tagjait és az osztrák-magyar alattvalókat engedték be.

Ily módon az előadást zavarlanul megtartatták.

Oroszok a román határon.

Bern, november 10. Galatzból és Jassyból jelentik, hogy sok orosz gyalogság és lovasság érkezett Izmail közelébe.

Kisenevből jelentik, hogy tizenöt katonai vonat érkezett nehéz tüzérséggel.

Bukarest. Brailából jelentik a bukaresti lapoknak: Reniből érkező személyiség beszéii, hogy Besszarábiában a csapatokat lázasan összpontosítják. Reni közelében, valamint Ismailban is barákákat építettek a csapatok részére. Ugyancsak a bukaresti lapoknak jelentik Tulceaából:

Ismailból érkező megbízható személyiség előadása szerint a Reniben, Benderben, Bolgradban és Ismailban összpontosított csapatok száma 200 ezer emberre tehető. Ez a szám napról-napra nagyobbodik az új csapatok szállítása folytán.

Japán nehéz tüzérség is van a csapatok között.

Orosz lószállítás Romániának.

Budapest. Jassyból jelentik a bukaresti lapoknak:

Az orosz kormány megengedte, hogy a román hadügyminiszterium al-

tal vásárolt 5000 darab lovat átszállítsák Romániába.

Lefegyverzett orosz hajók.

Bukarest. Silistrából jelentik a bukaresti lapoknak:

Ma ideérkezett az orosz flotta azon hét gőzhajója, kilenc uszályhajója és egy torpedója, amelyeket a romániai vizekben fogtak el és fegyvereztek le.

Ezeket a hajókat nyolc hajó kísérte román tengerészkatonaikkal.

Az orosz hajók további intézkedésig a Borcea csatornában fognak állomásozni.

Konstantin király Venizelosz ellen.

(Az új kormány első minisztertanácsa — Görögország jó viszonya Bulgáriával.)

Távirati tudósítás.

Athén—Páris, nov. 10.

Az első minisztertanácsot tegnap tartották meg. Kiszivárgott hír szerint a kormány politikája nem fog változást szenvedni.

A király katonai diktatúrával törte le Venizeloszt.

Kopenhága, november 10. Athénből sürgönyzik: Konstantin király kijelentette, hogy az esetben, ha Venizelosz és párthívei továbbra is szembeszállnak a kormány politikájával, katonai diktatúrát rendel el.

A kamarát nem oszlatják fel, mivel a jelenlegi viszonyok között új választásokat tartani nem lenne kívánatos.

A görög-bolgár jó viszony.

Szófia. Az itteni katonai köröknek az a reménye, hogy Görögország semleges marad, az új kabinet kinevezése óta csak erősödött. Skuludie az athéni bolgár követnek kijelentette, hogy legőszintébb kívánsága a jó viszonyt a két állam között fentartani.

Bukarest, november 10. Szófiából táviratozzák az itteni lapoknak: Bakajoff miniszter egy interjúban kijelentette, hogy a bolgár kormány nem tett lépéseket Athénben az entente szalonikii partraszállásának megakadályozása céljából. Ennek az akciónak nincsen fontossága. Ez a kérdés egyedül Görögországot illeti és így az ő feladata a megoldás is. Bulgária viszonya Görögországhoz és Romániához a legbarátságosabb.

Az entente újabb előterjesztését Athénben.

Páris, november 10. A Havasügynökség jelenti: A szerb kormány az új görög kormánynál is előterjeszti azt a kérést, hogy a szerb-görög szerződés értelmében Görögország nyújtson segítséget Szerbiának. A szerb levezék azt is tartalmazza, hogy Szerbia kötelezettségét hogy Görögország csatlakozását szándékozó embernyi segítséggel kell lehetővé tenni, azonnal angol és francia csapatokkal garantálja, kijelenti még, hogy szükség esetén kétszer ennyi angol és francia csapat rendelkezésre állana.

Jegyezzünk

a harmadik hadikölcsönre!

Békét követelnek az angol felsőházban.

(Lord Contney felhívása a kormányhoz. — Általános fegyverszüneti terve.)

Távirati tudósítás.

London—Amsterdam, nov. 10.

Az angol felsőházban ma felszólalt az agg lord Contney és így szólt:

— **Az isten és az örökkévalóság előtt bejelentem, hogy az európai civilizációra teljes elpusztulás vár, ha a háborúnak nem vetnek véget.**

Contney lord felszólította a kormányt, hogy a semleges államok közvetítésével a béketárgyalásokat mielőbb kezdjék meg. A kormány részéről nem válaszolt senki.

Hollandi képviselők terve általános fegyverszünetről.

Amsterdam. A hollandi képviselők egy csoportja a hollandi kormányt formálisan felkérte, hogy a kormány közvetítését az általános fegyverszünet, mint a béke helyreállításának előfeltétele érdekében a hadviselő feleknek ajánlja fel.

Békehírek hatása a börzéken.

Stockholm, november 10. Az utóbbi napokban a semleges államokban elterjedt békehírek következtében az itteni tőzsdéken az árfolyamok óriási emelkedéseket értek el és oly nagy volt a részvényforgalom, mint a világháború kezdete óta egyetlenegyszer sem.

Az entente Olaszország külön békéje ellen.

Páris. A „Figaro” és a „Petit Journal” jelentik, hogy az angol kormány d. marsot intézett Olaszországhoz, melyben Japán állás-

foglalására hivatkozva, Anglia felveti a kérdést, hajlandó-e az olasz kormány aláírni azt az 1914. évi szeptember 14-én kelt londoni egyezményt, mely a szövetségesek közt a külön béke megkötésének lehetőségét kizárja? Salandra, aki Milánóból visszaérkezett, a királyhoz ment kihallgatásra s ugy ebben a kérdésben, mint a balkáni eseményekkel szemben való olasz álláspont dolgában Sonninoval és a hadügyminiszterrel folytat eszmecsere.

Ausztrália is beleszóltást kíván a békébe.

Melbourne, november 10. A miniszterelnök közli, hogy a birodalmi kormány értesítette az ausztráliai kormányt, hogy annakidején, ha elérkezik a békekötés órája, kérdést fog hozzá intézni a békekötés tekintetében.

Burián és Bethmann-Hollweg tanácskozása.

Berlin. Burián külügyminiszter ma Walterskirchen gróf kabinetfőnök kíséretében ide érkezett. Dél-előtt hosszasan értekezett Bethmann-Hollweg német birodalmi kancellárral, akinél reggelire is hivatalos volt. A reggelin részt vettek még Hohenlohe herceg nagykövet, Jagow külügyi államtitkár, Zimmermann másodállamtitkár, Larisch gróf követségi tanácsos. Délután folytatták a tanácskozásokat. A holnapi napot hasonlóan tanácskozásra használják fel. A külügyminiszter látogatása alkalmával ép úgy, mint korábbi látogatásainál a tanácskozások tárgyát a folyó ügyek alkották.

Jegyzések

a harmadik hadikölcsönre

(Az Aradi Első Takaréknál tíz millió koronát jegyeztek eddig.)

— Az Aradi Közlöny tudósításából.

Arad, november 10

November 17-én jár le a harmadik hadikölcsön aláírási terminusa és minden egyes nap közelebb hoz a remélt — nagy sikerhez. Erről eddig bizonyosságot már eddig is a beérkezett jelentések és pedig nemcsak a bankok jelentései, hanem azok a magánértesülések is, amelyek olvasóinktól kapunk és amelyek igen sok esetben valósággal megható bizonyítéka annak a páratlan lelkesedésnek és készségnek, amellyel minden rétege a társadalomnak, a leg-egyszerűbb emberek társadalmának legparányibb tagjai is, a „front mögötti harcban” részt vesznek. S számtalan esetet tudunk, hogy egyszerű eselédorban lévő emberek, kiszáradtak, alkalmazottak, kisiparosok, segédek stb. stb. legalább 1—2 darab kölcsönkötvényt jegyeztek. De apró kis gyerekek is tudják, hogy miről beszélnek most a nagyok és perselyeikben, „megtakarított vagyonkájuk” is hadikölcsön jegyzésére kerül, így kéri ezt és szülei teljesítik készséges örömmel. Lelkeskedő, gyönyörű jelenetek ezek — megkapó, lelkesítő bizony-

ságai az ország hazafias, bizakodó hangulatának. Azonkívül a nagyon kedvezően alakuló harc-téri helyzet és az osztrák hadikölcsön fényes sikerei s hatalmas lendület adott a hadikölcsön agitációnak és a jegyzési mozgásnak. A beérkező jelentések szerint az egyesek ép úgy, mint a pénzügyintézetek, testületek, városok, községek lényegesen felemelt összegeket jegyeznek és lézas buzgósság uralkodik ország-szerte a hazafias közönségen, amely teljes mértékben átérti a nagy idők követelményeit és mindenképpen méltó eredménnyel akarja nemzetünk presztizsát még fényesebbé tenni. Kisei és nagy egyaránt átérzi, hogy e nagy történelmi pillanatban messze halhatatlan demonstrálni kell, hogy e nemzet emberanyaga, ép úgy mint anyagi ereje kimeríthetetlen. Látásban veszélyeztetett és immár győzelmesen védekező nemzet, mint valami csodálatos kut, annál bővebben ontja a vér- és pénzáldozatot, minél többet merítenek belőle. Bizakodva tekintethetünk a hátralévő napok jegyzési eredménye elé, amely kétségtelenül messze túl fogja szárnyalni az előző két hadikölcsönnél elért fényes sikerünket.

Aradon a jegyzés nagy lendülettel tart, aminek legfényesebb bizonyítéka, hogy Aradon az Aradi Első Takarékpénztárnál a mai napon meghaladták a tíz milliót a jegyzések. Az intézet által kifejtett tevékenységnek és az intézet ügyfeleinél megvillanó hazafi lelkesedésnek szép példája ez a hat-

mas összegű jegyzés, amellyel az intézet a vidéken az elsők sorában áll.

Az Aradi Első Takarékpénztárnál a mai jegyzés: özv. Rauchbauer Terézia 600 000 korona, Szacsavay Zsigmond 30.000 korona, Ulrik Magdolna 25.000 korona, Pápai Ernő és testvére 20.000 korona, Altmann Bódog dr. 15.000 korona, Gy. Farkas László 12 000 korona, Grünbaum Géza 10.000 korona. Missits Sebő 8000 korona, Kristóf Ferenc 6000 korona, özv. Fock Jánosné 6000 korona, Papp Elemér műszaki tanácsos 5000 korona, Salamon Samu további 5000 korona, Halasi Béla 5000 korona, Heintmann András 5000 korona, Major Gáspár 4000 korona, Riskl Lajos 3000 korona, Bóhm Frida 2.500 korona, Graef Kálmán 2.500 korona, Bródy Gyula 2000 korona. Felső kereskedelmi iskolai tanulók jegyzése: Czundler István 2000 korona, Varga Gyula 2000 korona, Bámh Károly 2000 korona, Nadermayer Antal 1000 korona, Óry Gyula 300 korona, Kozma Gusztáv 200 korona, Rácz Sándor 100 korona, Úr-évi Lórád 50 korona. Összesen 773.650 korona. Az összes jegyzés eddig 10.014, 750 korona.

Az Aradmegyei Takarékpénztárnál ma nagyobb jegyzések a következők: Deutscher Andor a már jegyzett 20.000 koronán kívül 100.000 korona, Weinrich Lajos 10.000 korona, Vikol Gernev és neje 10.000 korona, Vikol Klementina 4000 korona, Badó Pál 3000 korona, Jovicsin Roku 2400 korona, Schneider György 2000 korona, Wirth Antalné 2000 korona, Jozsvits Sándorné 2000 korona, Rehnitz Miksa 2000 korona, Fodor Pálné 1500 korona, Mezei Imre 1100 korona. Az összes eddigi jegyzés 5.900.000 korona.

Az Arad-Csánádi Gazdasági Takarékpénztárnál ma 80.000 koronát jegyeztek. Ezzel együtt a jegyzés 3.600.000 korona.

Az Aradi Ipar- és Népbanknál ma Gross Miklós 10.000 koronát jegyzett. Összes eddigi jegyzés 1.872.850 korona.

A Falgári Takarékpénztárnál a mai napon a következő nagyobb jegyzések voltak: Farkas Soma Szarvas 5000 korona, Hatzel-hoffer Ferenc Petrozsény 5000 korona, Brass József Sajtény 5000 korona, Varassy István Petrozsény 1000 korona. A mai napig összesen jegyeztek 1.705 000 koronát.

A Központi Takarékpénztárnál serényen folynak a jegyzések, amelyek végső összege a mai napig 958 350 korona.

A Viktoria Takaré- és Hitelintézetnél a mai jegyzések összege 1000 korona. Ezzel az összes jegyzések 811.800 koronát értek el.

Az Aradi Kereskedelmi Banknál a mai napon 21.000 koronát jegyeztek. Nevezetesebb jegyzések: Pérosi Gábor 4000 korona, Sutz Péter 3500 korona, Grün Alajos 6000 korona, Stéger Mihály 2500 korona, Kasper József 2000 korona.

Az Aradi Általános Takarékpénztárnál ma Heim Dezső Tornya 2000 koronát jegyzett. Egyéb jegyzés 1000 korona. Összes jegyzés a mai napig 368 000 korona.

Az Aradi Kereskedők Takaré- és Hitelintézeténél a jegyzések összege a mai jegyzésekkel meghaladja az egy millió koronát. A mai napon különböző tételekben 29 600 koronát jegyeztek. A Kazinczy-utcai polgári fiziskola 6900 koronát jegyzett ma és ezzel az intézet összesen 24.600 koronát jegyzett. A jegyzések végsőösszege 1 001.200 korona.

Minden magyar ember adjon kölcsönt, ha a haza kéri!

A szerbek országuk utolsó harmadába szorultak

(Élelmezési nehézségekkel küzd a hadsereg. — A fő vasuti vonalakat elfoglaltuk.)

— Távirati tudósítás. —

Bécs—Szófia—Milano, november 10.

A Secolo szalonikii tudósítója megköszönte érkezett táviratban értesíti lapját, hogy a szerb kormány a négyes-szövetség diplomáciai karával együtt Novibazárba menekült Kraljevóából. A szerbek kritikus helyzete tetőpontjára lépett, mert az élelmiszerek és a munició bevitelére csupán egy út áll még nyitva: a meglehetősen rossz karban levő montenegrói utvonál. A szarajevó—krivolaki vonalon álló francia-angol csapatok ez idő szerint még defenzívában vannak. **Teljesen birtokunkban vannak a szerb fővonalak.**

A sajtóhadiszállásról jelentik: Szerbiai offenzívánk ismét jelentősen előbbre jutott. Északi frontunk egyre tovább halad a déli irányban. Miután Aleksinac tegnap a bolgárok kezére jutott, most már teljesen a szövetséges csapatok kezébe került a belgrád—nis—szófia vasuti vonal, amelynek nyugati oldalát is megtisztítottuk az ellenségtől. A nis—szalonikii vasuti vonal egészen Üszkübüig már eddig is a bolgárok birtokában volt a leskováci szakasz kivételével. Mivel újabban Leskovácot is elfoglalták a bolgárok, tehát ez a fontos vonal is kiesett a szerbek kezéből.

Hatezer embert veszítettek a Balkánon eddig a franciák.

Athén. A Szalonikiben partraszállt franciák az eddigi balkáni harcokban hatezer embert veszítettek.

Partraszállás készen Dedeagacsban.

Lugano, november 10. A Corriere della Serának jelentik Londonból: Dedeagacs bombázása szakadatlanul folyik. Ez a folytonos bombázás arra mutat, hogy a szövetségesek legközelebb csapatokat akarnak partraszállítani.

Oroszország balkáni hadsereget állít.

Páris, november 10. Goremykin miniszterelnök a „Petit Parisien” szerkesztőjéhez táviratot intézett, melyben közli, hogy Oroszország önálló hadsereget állított fel, amelynek nincs más rendeltetése, mint hogy a balkáni háborúban az entente javára fordítsa a helyzetet.

Nem sikerült a központi hatalmak körülfűzése.

Stockholm, november 10. A Stockholms Dagblad katonai munkatársa írja: Az angol miniszterelnök azzal dicsekedett, hogy a háború kezdete óta az angolok több mint kétmillió embert és ugyanannyi tonna hadikészletet szállítottak át a csatornán. Tagadhatatlan is, hogy az entente, különösen az angol flotta segítségével, csapatait elszállította a veszélyeztetett pontokra és hogy hadihajói révén csaknem teljesen elvárták a központi hatalmakat a tengeren át való behozataltól. De ennek csak akkor lett volna a háború kimenetelére döntő jelentősége, ha ilyképp a központi hatalmak bekerítése sikerült. Az angolok tengeraltjáróikkal az utóbbi időben a Keleti-tengerbe is csak

széret nyomultak be, hogy Skandináviát is, ahonnan Németország hadikészleteit még némileg kiegészíthette, elvágják Németországtól. De ugyanez — s ez a német hadvezetés zsenialitásának újabb bizonyítéka — a központi hatalmak megkezdtek a Szerbia ellen való támadást, helyreállították az összeköttetést Konstantinápolyval és most már Azsia gazdag készletei fognak rövid időn belül a központi hatalmak rendelkezésére állni, úgy, hogy a körülfűzéshez fűzött reményekről az entente immár örök időkre kénytelen lemondani.

Hogyan áll a helyzet egyébként is tengerészeti szempontból át nézve? Az oroszok egyre fenyegetik Bulgáriát, hogy nagyszámú sereget fognak ott partraszállítani, de ez mindaddig csak fenyegetés maradt. Ennek oka az, hogy az itt levő német tengeraltjárók a török hadihajókkal együttesen olyan ellenségszámba mennek, amellyel szemben az orosz hadvezetés nem meri nagyszámú csapatok partraszállítását megkísérelni s így a keleti fronton amúgy is nagyon szükséges erejét csökkenteni. Éppen ezért felette valószínűtlen, hogy Bulgáriát a Fekete-tenger felől nagyobb veszély fenyegetheti.

Hogy Montenegró, vagy Albánia felől vigyenek Szerbia támogatására nagyszámú csapatokat, ez is nagyon kétséges, mert az ilyen csapatok szállító-hajókat a Dalmácia szigetvilágában elszórtan elhelyezett osztrák-magyar hadihajók s különösen a tengeraltjárók rendkívüli módon veszélyeztetnék. Ha még ehhez hozzávesszük a helyi utak rendkívüli nehézségét, amelyek ugyyszóval minden utánszállítást teljesen lehetetlenné tesznek, kizártnak kell tekintenünk azt is, hogy Szerbia erről az oldalról jelentékeny segítséget kaphasson.

Maradna az a kombináció, hogy az entente Bulgária égei-tengeri részén szállítsa partra csapatokat. De hol itt az a kikötő, melyben nagyszámú csapatokat partra lehetne szállítani? Tehát továbbra is kizárólag a görög partvidékre volna utalva az entente-hatalmak, viszont, ha Görögország megengedné ezt, megtörténhetnék, hogy a központi hatalmak végül is elvesztenék türelmüket és Görögország, nehogy területi épségét veszélyeztessék, kénytelen lenne az entente ellen ellenségesen fellépni.

Tehát, bár a tengeren még az entente-hatalmaké az úrelőny, a Balkán-félszigeten igen rosszak a kilátások. Kétségtelen, hogy az entente nem annyira Szerbia segítése céljából — amellyel edeskeveset törődnek — hanem csak azért szeretne délről is támadóan fellépni, hogy a központi hatalmakat erről az oldalról is körülfűzze. Az események azonban bizonyították, hogy az entente ezzel a taktikával teljesen elkésett.

Görögország és a szerb menekültek.

Páris, nov. 10. A Temps jelenti: A Görögországba menekült szerbek száma napról-napra olyan rohamosan növekszik, hogy a határmenti prefektusai sürgősen pénz és élelmiszerek küldését kérik. A menekülő szerb családok nélkülözése és inasága leírhatatlan. A legtöbb rongyokba van öltözve és menekülés közben betegségekbe esett. A gyermekek állapota szánalomra méltó.

Mi lesz a Lovcsennel?

Bern, november 10. A „Temps” az osztrák magyar seregeknek Montenegróba való előnyomulásával foglalkozik. Ebhez az első lépés volt Troglav elfoglalása. Ha sikerül a Lovesen-hegyet hatalmukba keríteni, úgy az ott felállított tüzérséggel Cattarót hozzáférhetővé tehetik, ebben az esetben pedig a dalmát partokat nem kell többé féltetni. A „Temps” szerint sürgős szükség, hogy Olaszország seregeket küldjön a veszélyeztetett albán és montenegrói partokra. Ennek a vállalkozásnak nagy politikai jelentősége is lenne, mert kibékíthetné a jugoszlávokat Olaszországgal, ami Olaszországnak most igen nagy érdeke.

A hadiszolgáltatási kötelezettség.

(A köteleesség megszegésének büntetése.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, november 10

A hivatalos lap mai száma közli a honvédelmi miniszter rendeletét a hadiszolgáltatási köteleesség megszegésének kihágásá minősítése és büntetése tárgyában. A rendelet a következő intézkedéseket tartalmazza.

Akit a hatóság a törvény értelmében személyes, vagy dologi hadiszolgáltatásra kötelez, az a hatóság rendelkezésének az abban megszabott módon és időben pontosan eleget tenni köteles és az alól a kötelezettnek szökéssel, elrejtéssel, fondorlattal, vagy bármi egyéb módon magát jogosulatlanul kivonnia, vagy azt megkísérelnie nem szabad.

Oly tárgyat, amely a törvény értelmében hadiszolgáltatásként igénybe vehető, az átengedési köteleesség kijátszása végett elrejténi, eltűntetni, használhatatlanná tenni, vagy az átengedésre kötelező hatósági rendelkezés vétele után őrzésének rendes helyéről eltávolítani nem szabad.

A hadiszolgáltatás tárgyának a hatóság vagy közvetlenül a katonaság által való elvitelét, birtokba- vagy használatbavételét a kötelezett ellenszegülés nélkül tűrni köteles.

Aki a jelen rendelet rendelkezéseit megszegi, az — amennyiben esélykényen súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és az 1914. L. t.-cz. 17. §-a értelmében két hónapig terjedő elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ugyan ily büntetés alá esik az is, aki más a jelen rendelet rendelkezéseinek megszegésére szándékozik rábírtatni vagy rábírtatni törekszik.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntetőbírósnak, a székesfővárosi államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországban e kihágás miatt az ottani jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

E rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya a magyar szent korona országainak egész területére kiterjed.

Minden ötven koronás kötvény jegyzése egy-egy csöpp, melyekből milliárdok lesznek a hadsereg számára.

H I R E K.

Meghívó.

Az I. ker. nemzeti munkapárt tagjait folyó hó 12-én, pénteken este 9 órakor a Millennium külön termében tartandó értekezletre tisztelettel meghívja

az elnökség.

— A miniszterelnök sebesült öccse. *Budapestről* jelentik: A súlyosan megsebesült Tisza Kálmán gróf állapotában a javulás tart. A gróf leközelebb elhagyja a miniszterelnök lakását és birtokára megy végleges felgyógyulását várni.

— Glück Károly-ház Aradfalván. A néhány hónappal ezelőtt váratlanul elhunyt felehetlen Glück Károly nemes emlékéért méltó módon fogja megőrizni az az adomány, amelyet a napokban iuttatott el özvegy Glück Károlyné Variassy Lajos polgármester kezéhez. A szegények és bontalanok nagyszívű gyámolításának özvegye 600 koronát küldött ezzel a kérelemmel, hogy a Kárpátok földült viskóinak helyén emelendő Aradfalván Glück Károly nevét viselő házat építsenek az összegből. A polgármester rendeltetési helyére fogja juttatni a 600 koronát és így a jótékony áldozatkészségről, munkásságról és egyszerűségéről ismert aradi polgár neve ott fog ragyogni azok között, akik részt vesznek az Új-Magyarország felépítésének nagy munkájában.

— A postai kézbesítés hibái. Az aradi kereskedelmi és iparkamara múlt héten tartott teljes ülése tudvalevőleg foglalkozott a postai kézbesítés késedelmessége ügyében felmerült panaszokkal és a kamara magára vállalta azoknak orvoslását. A késedelmeket, amint most kitűnt, a postaát helyezés első napjaiban az átmenet nehézségei okozták, amelyekhez még vasuti forgalmi zavarok is járultak. Ezek részben megszűntek azóta már és így remélhető, hogy a postai szolgálat pontossága ellen nem merülnek fel többé oly sűrűn panaszok. A pályaudvari postahivatal főnöke, Balogh István postafelügyelő, aki nagy ambícióval és igyekezettel fáradozik azon, hogy terhes munkájával a közönség megelégedését kiérdemelje, ki-jelentette a kamara vezetője előtt, hogy a kezdet nehézségein túlre, az új postai rendszer ezentúl meg fog felelni a hozzáfűzött várakozásoknak. Figyelemmel kell lenni természetesen arra is, hogy gyakran a postahivatalon kívül álló okok idézhetnek elő zavarokat a postai szolgálatban, amelyet a háborús viszonyok amugy is rendkívül megnehezítettek. A kamara felkéri mindazokat, akiknek a jövőben kifogásuk volna a posta ellen, hogy konkrét panaszukkal forduljanak a kamarához, ahol módot találnak majd a hibák megszüntetésére.

— Milliós sikkasztás. *Budapestről* jelentik: Az A. Schaafhausener Bankverein kölni telephelyén a pénztárfőnök és helyettese egy millió márkával károsították meg az intézetet. A sikkasztás, amelyet ügyesen leplestek, ma év óta tart. A berlini bank igen élesen összekötetésben áll a budapesti bankokkal.

— Az örült katona öngyilkossága. Békéscsabáról jelentik: Nagy riadalmat keltett a békéscsabai pályaudvaron egy elmebajos cseh katona öngyilkossága. A raktár folyosóján állott két órával együtt és hirtelen az arra robogó mozdony elé vetette magát, amely mindkét lábát levágta. A boldogtalan ember elvért.

— Tisza István gróf fia Geszten. Ifj. Tisza István gróf, a 7-es Vilmos huszárok főhadnagya az északi harctérről Gesztre érkezett. A vitéz főhadnagy a háború kitörése alkalmával mint zászlós vonult be világhírű ezredéhez, a Vilmos huszárokhoz, s a háború folyamán hátr és eredményteljes magatartásával többször kitüntette magát. A miniszterelnök vitéz fia magatartásáért többször kapott kitüntetést, s a hadvezetésnek a zászlós kiváló katonai kvalitásait méltányolta, főhadnaggyá léptette elő. Ifj. Tisza István gróf, mint minden katona, aki a háború kitörése óta a fronton van, két heti szabadságot kapott, s szabadságát Geszten tölti el családi körben.

— Ottovay József megsebesülése. A mozgósítás első napjától a déli harctéren teljes szolgálatot Ottovay József államérintészi főmérnök, mint népfelkelő főhadnagy. Rendkívül nehéz helyzetekben katonai seregének élén igen nagy veszedelmekben vitézül és felelősségteljesen elismerését kiérdemlően állta meg helyét. Amikor a déli fronton defenzívába mentünk át és csapataink beásták magukat Ottovay főhadnagy lövészkerái csodálatot keltő technikai alkotások voltak. Igen sok érdekes részlete van az ő hadi életének, amelyek most még nem írhatók meg, mert igen fontos speciális feladatokkal volt mindig megbízva. Most, hogy csapataink a montenegrói határon támadtak, Ottovay főhadnagy századával együtt az első hadsorokba került. Avtóvayól délre vívott egyik csatába három lövéstől megsebesült a balkarián. Súlyos, de nem életveszélyes sebével a harctérhez közel eső egyik kórházban fekszik, ahonnan az az értesítés érkezett, hogy állapota a körülményekhez képest kielégítő.

— A jövő évi liszt. Arad város törvényhatósági bizottsága ma délután Variassy Lajos polgármester elnöklésével tartott ülésén elhatározta, hogy újból felír a kormányhoz és megszüretti az élelmiszeri minisztérium megszüntetése céljából felküldött közgyűlési határozat elintézését. Az egész ország népe türelmetlenül várja, hogy a kormány cselekedjék és mióta az aradi határozatban foglalt javaslatok és kérelmek köztudomásúak lettek, mintha a hangos panaszok elcsitította volna a reménykedés szava. Arad törvényhatósága éleszítette fel az országban azt a hitet, hogy a kormány, ha megismeri a nép panaszait és kívánságait, segíteni fog és ezért fordul most újra hozzá, hogy gyors orvoslást kérjen. A jövő évi lisztellátás miatt is újra fel kell írni a kereskedelmi miniszterhez, mert a rekvirálási rendelet értelmében csak a Hadi Termény Részvénytársaságnál vásárolható gabona. Azt kéri a város, Lócs Rezső helyettes polgármester előadása után, hogy a miniszter a régebben kimutatott egész évi szükséglet, 730 vagon buza kiutására utasítsa a részvénytársaságot, a tanácsot pedig utasította a közgyűlés, hogy tárgyaljon a provízió elengedése céljából. A gabona megőrlésére országos versenytárgyalás kiírását rendelte el a törvényhatóság.

— Arad segítése a hadból visszatérő egyetemi hallgatóknak. Az egyetem rektorának Beóthy Zsoltnak kérelmére Arad város törvényhatósága ma tartott közgyűlésében ötszáz koronát szavazott meg a harctérről visszatérő egyetemi ifjak segítségére.

— Köszönetnyilvánítás. Megboldogult Sági Henrikné urnő ravatalára szánt koszorú megváltása fejében Schenk Samu ur 10 koronát, Müller József ur pedig 5 koronát adományozott az Alföld-Erdélyi Kereskedelmi Utazók Egyesülete özvegy és árvaalap javára. Ez adományokért ezután mond hálás köszönetet az egyesület elnöksége.

— Az elrejtett váltópénzek. Variassy Lajos polgármester ma a következő felhívást tette közzé:

— Azon sajnálatos jelenség, — hogy a lakosság nagy része felhalmozva az elrejtve tartja az arany és ezüst érmeket, bankjegyeket a nikkal és bronz váltópénz érmeket — még jelenleg is tapasztalható, dacára annak, hogy csapatunk ragyogó teljesítményei folytán ellenségeink az országból teljesen kiűzettek, sőt messze az ország határain túl vissza szorítottak, úgy, hogy országunk az ellenséges hatások ellen ma már teljesen biztosítva van és az ország belsőjében a kereskedelmi forgalom békésen és nyugodtan bonyolódik le. Minthogy a lakosságnak ezen hazafiatlan s egyben teljesen céltalan eljárása a különböző pénznemekből mindig nagyobb és nagyobb mennyiséget von ki a forgalomból és az által az ország közgazdaságát alapjában rendíti meg, — ezúton fordulok kérő szóval a város közönségéhez. A hazafias érzésre hivatkozva, felkérem a város közönségét, hogy a forgalomból kivont és így haszon nélkül heverő pénzeit a pénzintézetek utján újból forgalomba helyezze, mert ezáltal nemcsak hazafias kötelességének tesz eleget, hanem pénzének értékesítéséről és kamatozásáról is gondoskodik. Egyben a közönség tudomására hozom, hogy ez irányban a helybeli összes pénzintézetek részéről támogatásra és utmutatásra is számíthat, mivel erre nevezett intézetek igazgatóságát külön felkértem.

— Megsemmisített súlyos ítélet. Néhány héttel ezelőtt nagy föltűnést keltett, hogy az aradi rendőrbíró 8 napi elzárásra és 200 korona pénzbírságra ítélte Kemény Manó aradi tojás-kereskedőt, mert a tojást a 14 filléres maximális árnál 2 fillérel drágábban vásárolta. A föltűnő ítéletet Kemény megfőlebbezte a tanácshoz. Főlebbezésében azt hangsúlyozta, hogy ő nem lépte túl az aradi maximális árat, mert a tojást voltaképpen nem Aradon, hanem Aradmegyében vásárolta, ott pedig nincsenek érvényben maximális árak. A tojást csupán Aradon vette át, azonban a vétel Aradmegyében történt. A Sugár Jenő dr. által készített főlebbezés még azt is kifogásolta, hogy Kemény Manót csak tanuképpen idézték meg a tárgyalásra s mégis elítélték, amellott pedig az ítélkező hatóság a tárgyalásra nem idézte meg a kereskedelmi és iparkamarát szakvélemény kikérése céljából. Emiatt az ítélet megsemmisítését kérte. A városi tanács ma foglalkozott az ügyvel és az ítéletet megsemmisítve új tárgyalás lefolytatására utasította a rendőrbírókat, mert megállapított, hogy perrendi hiba történt. Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy a belügyminisztérium alig két héttel ezelőtt egy konkrét esetről kifolyólag kimondotta, hogy az, aki a maximális árnál drágábban vásárol tojást, nem vonható teletősségre az ismeretes 5600—1914. számú rendelet alapján.

— Sági Henrikné halála Mai lapunkban megemlékeztünk arról a rettenetes balesetről, mely Sági Henrik, a Focsiere budapesti biztosító intézet főigazgatójának nejét érte. Jelentettük azt is, hogy a szerencsétlenül járt uriaszony állapotát az orvosok, mindjárt a baleset után menthetetlennek jelentették ki. Sági Henrikné ma reggel öt órakor a kórház közönszobájában meghalt. A tragikus véget ért uriaszony holttestét még a délután folyamán átszállították Ságiék a Szent László-utca és a Ferenc-tér sarkán lévő házukba, ahonnan holnap, esütőtőlkoron délután fél három órakor fogják eltemetni.

— Ahol tüzeink orosz földről osztrák földre lóttak. A háboru minden borzalmai mellett is sok értékes dolgokat produkál. Ilyen értékességet beszélt el egy harminchármas tiszthelyettes:

— 1915. szeptember 15-én reggel 4 órakor nagy harc kezdődött Gontowánál, Orosz-Lengyelországban. Ez a hely az osztrák-országi határ közelében fekszik, ahol a határ mintegy hegyi patak szélességen kanyarodik és egy nagy zabudással S betű alakjában halad tovább. A harcot az oroszok kezdték, hogy átörhessék frontunkat, hatalmas tömegekben elhelyezkedve a határnak, mint S betűnek középső szárán. Szembe velük állottak a mi csapatunk, az S betű felső szárán elhelyezkedve, orosz földön. Ilyen pozícióban indult meg az ütközet, illetve az oroszok áttörési kísérlete szeptember 15-én reggel 4 órakor. Hosszas volna az egész harc folyamát leírni, mi végeredményében az oroszok megfutamodásával végződött, de annál érdekesebb az ezt követőleg beállott harctéri helyzetet. Az oroszok ugyanis most, rövid időre hár, de osztrák területre hátráltak behajló frontunk ezen részén. S itt történt meg az, ami a háboru történetében idáig még páratlan, hogy tüzeinkünk orosz földről ágyuzta az osztrák földön levő sereget.

— Kikapnak az angolok a saját gyarmatukon. Köztudomású, hogy az angolok büszkén hirdetik a gyarmatukon viselt háborujuk reájuk nézve állítólag kedvező eredményeit. Maga A-quit miniszterelnök is számos alkalommal a parlamentben eldicelkedett azzal, hogy Németország úgy Ázsiában, mint Afrikában összes gyarmatait elvesztette. A világ tényleg abban a szent meggyőződésben élt a háboru alatt, hogy Németországtól csakugyan elvette a gyarmatokat a távol Keleten jól felfegyverzett angol hadsereg. A német kormány hosszú ideig nem cáfolta meg Angliának eme merész állítását addig, amíg határozott értesítéseket nem kapott gyarmatai sorsáról. Amíg az összes táviróvezetékek angol kézben voltak, addig Németország nem tudott teljesen megbízható információt szerezni afrikai gyarmatairól. Most azonban elhárult az akadály és így a németek megtudták a valóságot Afrikáról is. Hivatalosan közlik, hogy a délafrikai gyarmatok tényleg angol kézben vannak, azonban a kelet-afrikai nagy német birtokok még érintetlenek. A keletafrikai német hadvezetőség municiógyárat állított fel és a germán csapatok angol területre nyomva verik a lóról leest György király katonáit.

— Nagy panasz a kis süteményekről. Igen tisztelt szorkeszú ur! Valószínűleg méltóztatnak emlékezni arra, amikor a vizes zsemlye már olyan kicsi volt (most lefőzöm az eddigi hasonlatokat), hogy például, ha a kávéba aprítottuk, ott úgy eltűnt, mint az ugyancsak ott elhelyezett cukor... Hát kérem az eset ismétlődik. Ugy a hához szállított, mint a kávéháza látott sütemények rohamosan kisebbednek. Ma-holnap nem is lesznek felismerhetők a süteménytartóban. Megkérdeztem a főpincért, mi az oka az uzsonna kávéhoz felszolgált péksütemények visszafajlásának? A fő ur ugylátszik vicces ember, de egyben jó emlékező tehetsége van, amennyiben azt felelte, hogy muszáj volt, hogy a süteményekismét láthatatlan nagyságúvá alakuljanak, mivel évfordulót tartanak. Vagyis egy év előtt is ugyan ily kicsinyek voltak. Minthogy nem akarom, hogy a sütemény kihordó hasonló panaszomra szintén humorosan válaszoljon (a multkor azt mondotta: „Nem baj kérem, majd megnőnek”) panaszommal ide fordultam és kérem, hogy annak b. lapjukban helyet adni szíveskedjérek és vagyok kiváló tisztelettel: Morzsa Mór.

— Táborba való küldésre alkalmas könyvek, levélpapírok és noteszek Kerpálnél.

— A hadifoglyok ruházatának beszerzése. A hidegebb időjárás beállta folytán gondoskodás történt, hogy a munkára kiadott hadifoglyok ott, ahol az még nem történt volna meg, téli ruhával, fehérneművel és lábbelivel haladéktalanul elláttassanak. A szükséges ruházati cikkekről a munkaadó a kívánt ruhaneműk nagycázának hozzávetőleges megjelölésével pontos kimutatást készítse, a kimutatáson a szükségletet a legközelebbi esendőrősszel igazoltassa és ezt a kimutatást annak a hadifoglytábor parancsnokságnak küldje el, melyből a hadifoglyok kiadottak és ettől a parancsnokságtól kérje a ruhaneműk elkészítését. A hadügyminiszter ur sürgősen utasította az összes hadifoglytábor parancsnokságokat, hogy a hadifoglyok ruházata iránt a munkaadók részéről támasztott igényeket azonnal elégtessék ki. Amennyiben ez nem volna lehetséges, a hadügyminiszter a ruhaneműket haladéktalanul elküldi, vagy akadályoztatás esetén intézkedik, hogy a ruházatnak a munkaadók által való beszerzésére megfelelő pénzeszeg utaltassék ki. A hadifoglyoknak polgári öltözet is adható, de ebben az esetben minden öltönydarab fehér olajfestékkel jelölendő meg, hogy a hadifoglyok könnyen felismerhetők legyenek.

— A szerb kormány az erdőben. Van egy állás a világon, amelyet csak nagyon kevesen ambicionálnak. Ha valaki szolgát keres, százával akad jelentkező, ha díjnoki állásra hirdetnek pályázatot, tolakszának az emberek, de ha valahová kitennek a táblát: „Itt jó családból való jó erkölcsű szerb miniszterek felvételeinek” nem hisszük, hogy az életveszélyes tolazkodást rendőrral kellene megakadályozni. Nem valami kitűnő pozíció lehet most szerb miniszternek lenni, talán nem is életfogytiglani állás az ma már. De hogy milyen rosszul megy a szerb minisztereknek, azt csak egy szófiata táviratból tudhatjuk meg igazán. Azt mondja, a távirat: „a szerb kormány elhagyatra erdőben bolyong”. Erdőben bolyong... Megtörténhetik, hogy esetleg el is téved az erdőben. Vajon mit csinálnak az erdőben bolyongásuk közben? Legvalószínűbb, hogy a földművelésügyi miniszter gombát szed, a hadügyminiszter hadakozik a vadakkal, Pasics pedig — mit is tenne egyebet — vacsorára makkot süt.

— Megtagadott kérelem. Az aradi Patronázs-egylet, mint megirtuk, azt kérte a törvényhatóságtól, hogy vállaljon nyolcvanezer koronás kölcsönértfelelősséget, amelyet az Orcy-utcsában levő egyik telek és ház megvétele céljából akar az egyesület felvenni, hogy ott menhelyet létesítsen. A tanács tegnapi tartott előkészítő ülésén nem foglalkozott érdemben a kérelemmel, mert úgy látta, hogy az nincs kellően elkészítve és nem tud a felől sem tájékozódni, vajjon, milyen feltételek mellett nyújtja a kölcsönt a pénzintézet. Mára a kérelmező egyesület betérjesztette a szükséges okmányokat és a tanács beható vita után úgy határozott, hogy nem javasolja a közgyűlésnek a kérelem teljesítését. A tanács méltányolja és elismeri a Patronázs-egylet nemes küldetését, de úgy gondolja, hogy annak támogatása nem alkothat egyedül városi feladatot, hanem az államnak és vármegyének elsősorban kötelessége, minthogy a menhelyen nevelendő gyermekek legnagyobb részt nem Arad város területéről kerülnek oda. Ha a jövőben az egyesület építkezni akar, akkor a tanács javasolni fogja, hogy a törvényhatóság méltányos áron adjon neki telket. A közgyűlésen Kovács Vince kultúratanácsnok terjesztette elő a tanács javaslatát, melyet egyhangu helyesléssel fogadott a közgyűlés és Fa-ágó Rezső, Steinhardt Mór dr., Szathmáry

János és Máték Lajos dr. felszólalása után határozattá emelt a törvényhatóság.

— Vörös Kereszt adományozás. Napnap után innen is, onnan is érkeznek adományok a Vörös Kereszt részére. Ma is egy távoli román községből Alsóvarányból (Vrani) jött egy nagy küldemény a vezetésem alatt álló Deák Ferenc-utcai kórház számára. Babot, buzát, diót, burgonyát, bort és 100 korona készpénzt küldtek a derék földművesek és mind-ezek összegyűjtésében különösen Auca Mária tanítónő urnő fáradozott. Kérem ezért úgy öt, mint a jószágos adakozókat továbbadják az uton is legáltalásabb köszönetem a Vörös Kereszt és betegeim nevében is. Dr. Trailescu Jánosné vezetónő.

— Koszorumegváltás. Néhai Sági Henrikné ravatalára szánt koszorumegváltás felében a „Vörös Kereszt” céljaira a következők adakoztak: Meer Armin és neje 20 korona, Keppich Zeimond és neje 20 korona, Somló Armin dr. 20 korona, Weissenburger Nándor 20 korona, Berger Albert és neje 20 korona, Krausz Gyula dr. 20 korona, Kornis Ödön és neje 20 korona, Angele Mátyás és neje 20 korona, Sugár József és neje 10 korona, Münz Mátyás és neje 10 korona, Klein Sándor 10 korona, Weinberger Jánosné 20 korona.

— A tanítóság figyelmébe ajánlja Kerpel Izsó úrsan felszerelt tankönyv- és tanszer raktárát. Vidéki rendelések pontosan intézettek el.

— Apróhirdetések az „Aradi Közlöny” részére felvételnek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

— Oszi divatlapok Kerpálnél. 193

TÖRVÉNYKEZÉS.

Irnok nem lehet társa az ügyvédnek.

(Elutasított kereset. — Az aradi törvénytörvények érdekes döntése.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, november 10.

Jogászai körökben élénk érdeklődéssel és figyelemmel kísért ügyben hozott ma elvi ítélettel bíróság ítéletet az aradi törvénytörvények felelősségi tanácsa. Az egyszerű polgári kereset, amely ezuttal a felelősségi tanács elé került, arra adott alkalmat, hogy a törvénytörvények állást foglaljon az ügyvédi rendtartás elveinek megtartása mellett. A keresetet egy aradi ügyvédi irnok indította volt principális ellen, akitől nem a legbarátságosabban vált meg. Az ügyvéd és volt irnoka között azóta több különböző per folyik.

Grosz Aladár dr. aradi ügyvéd néhány év előtt irodájában irnoknak alkalmazta Erdélyi Andort. Az ügyvéd és irnoka a megegyezés alkalmával nem kötöttek ki fizetést Erdélyi részére, hanem abban állapodtak meg, hogy Erdélyi minden egyes Grosz Aladárnak megítélt perköltség huszonöt százalékát kapja, az ügyvédi tiszteletdíjakból pedig neyven százalékot kap, természetesen azoknál az ügyeknél, amelyekben Erdélyi is dolgozik.

Amikor Erdélyi megvált Grosz dr. irodájától, keresetet indított az ügyvéd ellen, arra hivatkozva, hogy egyes peres ügyekből kifolyólag a neki járó százalékos részesedést volt principálisától nem kapta meg. A kereset ügyében ma hozott ítéletet az aradi törvénytörvények felelősségi tanácsa és Erdélyi Andort követelésével elutasította. A törvénytörvények ítéletében kimondotta, hogy a szerződés, amelyet az ügyvédi jövedelemből procentuális részesedésre kötöttek, az ügyvédi rendtartás elveibe ütközik, mert az irnokot az ügyvéd társává teszi és meg nem engedett klienshajhászásra vezet. Ilyen körülmények között a bíróság a

Pénteken,
szombaton
és vasárnap szenzációs

PSYLANDER film az APOLLO-ban.

szerződést jogi okból nem részesíthette és az arra alapított követelést sem ítéltette meg.

§ Elítélt késelő. Az aradi törvényszék, mint esküdtbíróság ma Ránya Flóra barkasbázi legényt, aki Buzy Tamást korosmai verkedés közben agyonszúrta, Buzy Jánost pedig súlyosan megsebesítette, szándékos emberölés büntettségéért, illetőleg annak kísérletéért négy évi fegyházra ítélte.

VÁROS ÉS MEGYE.

A rendőrségnél szervezendő új állások. A rendőrség ál amsegőlvének teiosztására vonatkozó tanácsai javaslatot mutatta be Vannay Gyula tanácsnok a közgyűlésnek. Negyvennégyezer korona felhasználását a közgyűlés tudomásul vette, huszonkétezer korona keretében életbeléptetendő reformok és állás-szervezések kérdésében azonban meg akarja hallgatni a szervező bizottság véleményét és ezért visszasadta az ügyet a tanácsnak, hogy tárgyalassa a bizottsággal.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Csütörtök, 1915. évi november 11-én:

A. Kőrös. B. Bérlét.

Gyöngvirág kisasszony.

Operetta 3 felvonásban.

Kezdete este 4,3 órakor.

Keljes szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTÉR.*

A Gróf Wenckheim-féle borssebesi uradalom

mezőgazdasága

haszonbérbeadó.

Felvilágosítást nyújt dr. Czédly ügyvédi irodája, Arad. 4225

Sági Henrik a maga és az alírottak nevében fájdalmas szívvel tudatja, hogy imádott hitvese, az áldott jó testvér, hű rokon és szerető barátja

SÁGI HENRIKNÉ

szül. Weiszberger Malvin

1. hó 10-én reggel 6 órakor, életének 44-ik és boldog házasságának 25-ik évében rövid szenvedés után jobbra szenderült.

A drága halott hült tetemeit 1. hó 11-én csütörtökön délután 2¹/₂ órakor fogjuk a gyászházból (Szent László u.) örök nyugalóhelyére kísélni. 4421

Áldás és béke drága poraira!

Arad, 1915. november hó 10-én.

Kovács Arminné sz. Weiszberger Róza, Varsányi Jenő, testvérei. Sági Adolf, özv. Friedländer Amália, Kovács Armin, Varsányi Jenőné, sógor és sógorok.

Magyar Remekirókból.

Fóti dal.

(Szabadon Vörösmarthy után.)

Bort megissza magyar ember,
Jól teszi,
Okkal, móddal meg nem árthat
A szesz . . .

Borszéki ásványvizzel
Keveri!

Kapható Aradon mindenütt.

8431

Üzletnyitás.

Van szerencsém a vásárló köszönetét tisztelettel értesíteni, hogy a Boros Béni-tér 2. (volt Lacina-féle üzlethelyiség) alatt

élővirág üzletet

nyitottam, hol állandóan nagy választékot tartok mindennemű legszébb élő virágokból legújabb és kényesebb árakban. Alkalmi csokrokat és koszorúkat legkülönlegesebben azonnal elkészítek. 4831

Szives pártfogást kérek

özv. Ungermann Józsefné

élővirág kereskedő, Weltzer János-utca 19. és Boros Béni-tér 2. sz.

Csődárverési hirdetés.

Vb. Lechner és Fleischer aradi posztókereskedő cég (Szabadság-tér) csődügyében közhírré teszem, hogy az állandó csőd-választmány felhatalmazása alapján a csődleltár 1—252. tétele alatt 11564 korona 48 fillér beszerzési és 14607 korona 21 fillér becsértékben összeirt posztó és selyemárúkat, azonkívül a csődleltár 253—276. tétele alatt 2814 korona beszerzési és 989 korona 50 fillér becsértékkel kitüntetett üzleti felszerelési és berendezési tárgyakat egy tömegben ajánlati árverés útján értékesítem oly módon, hogy a 10%-os bánatpénzzel ellátott írásbeli ajánlatok ez év november hó 18-ának délelőtt 12 órájáig nálam nyújtandók be, mely ajánlatok felett az állandó csődválasztmány november hó 18-án d. u. 4 órakor Dr. Krausz Gyula ügyvédi irodájában (Forrai-utca 20.) tartandó ülésén fog határozni, olyképp, hogy előzőleg szóbeli árverés tartatik és az után az írásbeli ajánlatok bontatnak fel, fenntartván magának a választmányi jogot a beérkezett ajánlatok közül bármelyiket elfogadni, valamennyit visszautasítani és az ingóknak más módon leendő értékesítését elrendelni. A vevő által megvásárolt árúkat a vételtől számított 3 nap alatt az üzleti helyiségből elszállítandók, további otttartás esetén az aránylagos bérösszeg a megfelelő időre megtérítendő. Az adásvételi illeték a vevő által viselendő. Tömeggondnok és választmány a leltárban összeirt tárgyak mennyisége és minőségeért, nemkülönbön a leltár esetleges tévedéseért szavatosságot nem vállal. Az ingók megtekintését tömeggondnok kívánatra d. u. 4—5 óra között eszközli.

Kelt Arad, 1915. évi november hó 7.

Dr. Moga Lajos,

ügyvéd,

mint vb. Lechner és Fleischer cég
csődtömeggondnoka.

4996

A szárazéri belvízvezető társulat elnökétől.

866—1915. szám.

Meghívó.

Van szerencsém a szárazéri belvízvezető társulat tisztelt érdekeltségi tagjait a folyó 1915. évi november hó 30-án déli 12 órakor Aradon, a városi széképület I. emeleti tanácstermében tartandó

rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívni.

Tárgysorozat:

1. Elnök bejelenti, hogy a társulat nevében és részére a II-ik és III-ik kibocsátású hadikölcsönre is tíz-tíz ezer koronát jegyzett.
2. A választmány bemutatja a szavazati jogosultsággal bíró érdekeltségi tagoknak és az azok, vagy meghatalmazottaik által gyakorolható szavazatok mennyiségének jegyzékét.
3. A választmányban megüresedett egy tagsági helyegek betöltése.
4. A választmány bemutatja a számvizsgáló-bizottságnak jelentését a társulati 1914 évi pénztári számadás megvizsgálásáról.
5. Társulati 1916. évi költségelőirányzat.
6. A m. kir. pénzügyminiszterium leirata a volt „szárazéri ármentesítő- és belvízvezető társulat” kölcsönai után a magy. kir. központi állampénztárnál letett biztosítéki kölcsönök átadására tárgyában.
7. Az apátialvai sertésjárási birtekosság által a két társulat ellen indított, azonban egyezségileg megszüntetett kereset tárgyában elnöki előterjesztés.
8. Battonya községnek belvíz lecsapolás kitarjesztése iránti kérvénye.
9. Tornya községnek ugyan-e tárgyban kérvénye.
10. Nikoics Döme in itvánja a társulati alkalmazottak részéről fizetési — s illetve drágasági pótléknak a háborús évekre tekintettel leendő megállapítása tárgyában.
11. Netáni indítványok és javaslatok.

Arad, 1915. évi november hó 9-én.

Dr. Jegesi Károly, s. k.
társulati elnök

4415

Megtérés (Daemon és ember) Schildkraut-film.

Apró hirdetések.

HÁZASSÁG.

Nősülés céljából

megismerkedne 46 éves ev. ref. férfi, kinek 8 éves fiacskája van, független özvegyvel vagy hajadonnal. Fényképpel ellátott levelek „Hadmentes” jellegre a kiadóhivatalba küldendők. 4424

LEVELEZÉS.

„Beldogságra vágyom”

Levele van a kiadóhivatalban „Nemo”-tól, kérem átvenni. 4427

Középkorú

intelligens gavallér helybéli vagy vidéki uriember tisztességes ismeretségi keresi független fiatal urfiasszony, akinél szabad idejét jellemesen eltöltene. Leveleket „Üdvösség” jellegre e lap kiadóhivatalába kér. 4864

ELLÁTÁS.

Hivatalnoknő

izr. családnál, teljes ellátást keres. Bővebbet: Aradi fűrészgár részv. társaságnál. 4420

OKTATÁS.

Eine deutsche Lehrerin

wünscht deutsche Lektionen zu ertheilen. 4428

ALKALMAZÁST KERES.

Egy tisztességes misedes.

ki az összes házi teendőben járatos, állást keres. Cim ifj. Lenkeiné, Görbe-u. 8. 4417

Pénztárosnak vagy hatósági ízlet kezelésére ajánlkozik azonnali belépés mellett, az irodai teendők minden ágában jártas, óvadékképes uriember. Megkeressék „Berlini magyar” címre küldendők Arad, Boros Béni-tér 16. emelet 10. 4416

Intelligens

hadmentes kereskedelmi ur ember, mellék foglalkozást keres a d. e. órákba reggeltől d. u. 8 óráig. Pénzbeszedés, raktári kezelés, vagy bármilyen kereskedelmi megbízatásokat elvállal. Cim a kiadóban. 4361

ALKALMAZÁST NYER.

Háosa község

jegyzőségénél a jegyzői teendőben teljesen jártas irnok, vagy irnoknő november hó 15-től kezdve alkalmazást talál. Javadalma az irnoknak havi 180 K., az irnoknőnek havi 120 K., fizetés. 4363

Keresek

egy ügyes megbízható fiatal leányt, 2-3 éves gyermek mellé. Cim a kiadóhivatalban. 4419

Idősebb kocsiat keres

azonnali belépésre Seidner Sándor, Marosborsa (Aradm.) 4386

Keresek

azonnali belépésre egy első segédet, aki a fűszer- és vegyeskereskedésben jártas. Fizetés megegyezés szerint. Ajánlatok Goldberger G., Marosborsa küldendők. 4400

Övödékképes.

tisztességes, megbízható és józan-életű hivatalnok, ki egyben pénzbeszedő, szonál alkalmazást nyer. Cim a kiadóhivatalban. 8443

INGATLAN.

Makoltatás.

A halmagy vidéki őserdőben 2200 kataszteri hold bükkerdő nagyszertű vizelátással hozzáférhető helyen bérbeadó, esetleg parcellákba is, 1916. április 30 ig. Felvilágosítást ad Goldschmidt Mihály Arad. 4408

ÜZLETEK.

Jóforgalmu korcsmaüzlet

gr. Tisza István ut 66. szám alatt más foglalkozás miatt házzal együtt sürgősen eladó, vagy hasznontérbe kiadó. 4810

Kiadó vegyeskereskedés

berendezéssel és lakással vidéken. Bővebbet ifj. Weisz Mornál Varjassy József-utca sarok. 4368

Borbély üzlet

kiadó, ifj. Weisz Mornál Varjassy József-utca sarok. 4369

LAKÁST KERESNEK.

Egy cselos butorozott szobát villanyvilágítással, december 1-re keres dinstingált urinó. Cimeket az ár megjelölésével, a kiadóhivatalba kér. 4418

KIADÓ LAKÁS.

Fenyves-Otthon Budapesten VI., Podmaniczky-utca 67., I. 4. Elegáns utcai szoba modern új házban, teljes „Pensioval” vagy anélkül, átutazóknak is, néhány napra kiadó. Lit. Telefon. Villamos megállóhely. 4391

Modern

négyszoba, előszobából álló parkettázott földszinti lakás (egyik utcai szobába lépcsőházból külön bejárat) villany, gázberendezéssel, Török I.-u. 1b. új házban november 1-ére kiadó. 2647

Butorozott utcai

szoba, 2-3 személynek ellátással kiadó Érdeklődni Batthányi-utca 82., fűszerüzletben. 4426

1, esetleg 2

elegáns butorozott szoba Dezső-utca 4/c. szám alatt kiadó. 4425

Három utcai,

három udvari és fürdőszobából álló első emeleti ur lakás minden mellékhelyiséggel május 1-től kiadó. Bővebbet Haszinger-utca 4 földszint balra. 4876

Egy utcai

és két udvari szoba, azonnal kiadó. József főherceg-ut 22. földszint ajtó IV. 4405

3 szobás

másodemeleti udvari lakás, 1 szoba külön bejárat, minden komforttal és mellékhelyiségekkel együtt, Petőfi-utca 10. szám alatt azonnal kiadó. Bővebbet a házmesternél.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Őszi Divat Album

1000 ábrával kor. 2:40 Pichler Sándor könyv- és papírkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. 781

Sárga bagaria,

lack, valamint az összes divatos betétes cipők tisztításához a legjobb szer az „Eos Cream” kapható Aradon kizárólag a Cipő Tőzsdében. 8405

Kási szappan

2-4-6 éves, táblákba nagyobb mennyiség eladó. Tudakozódni lehet a Cipő Tőzsdében. 4149

Férfigarniturat

két vagy három angol fotelt megvételre keresek. Ajánlatot „Butor” jellegével a kiadóhivatal továbbít. 4429

Vizsla,

szép példány, hadbavonulás miatt eladó. Megtekinthető este 7-8 óra között Deák Ferenc-utca 31., a kapu alatt jobbra. 4428

Athelyezés miatt

világos hálószoba és konyhaberendezés eladó Boros Béni-tér 15. a házmesternél. Bővebbet Kápolna-u. 3. Ugyanitt modern hálószobaberendezések eladók. 4162

Eladó

egy fekete, rövid fionom szongora, egy hálószoba berendezés és egy ebédlő csillár. Bővebbet Vesseliényi-utca 23. 4367

Veszek

uraktól levett férfi ruhát, utazó városi bundát, valamint használt butorokat a legmagasabb árban. Bleier Ignác, Szent Pál utca 12. 8085

Eladó

egy pár teljesen új igen finom magyar szerszám ezüst verettel, két garnitúra dus sallanggal. Cim a kiadóhivatalban. 4373

Komlóspár

kis és nagy mennyiségben kapható Gavrilovits Mihály listát kereskedésében Battonyán. 4406

KÖLÖNFÉLE.

Írógépeket

mielőtt javíttatna, kérjen ajánlatot Schmotzer és Bodnár műszerészeknél Perényi-utca 6. Telefon 888. Ugyanott elsőrendű üzemkellékek is legolcsóbb áron. 8175

Veszek és eladok

régiség butorokat, antik darabokat.

Hitelképes egyéneknek részletre is bérbeadó

butorokat

a legelőnyösebb feltételek mellett. Vidéki megrendeléseket elfogadok.

Garai Károly

butorkereskedő (örv. bej. cég) Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz. Telefon 778. sz. 201

ÉRTESÍTÉS.

A nagyérdemű közönség kívánságára

WALCHER BERTA asszony
nemzetközi társalgási szalonját

a város központjába

helyezte át

és így a szalon ezután

Weitzer János-utca 17. sz.

alatt létezik, ahol naponta jelentkezések német, angol és francia társalgási órákra elfogadtatnak.

Vezérszerepet töltenek be
a világhírű

TURUL-CZIPŐK

“TURUL”
CZIPŐGYÁR RÉSZVÉNY-
TÁRSASÁG ♦ TEMESVÁR

A monarchia legna-
gyobb cipőgyára.

130 saját fióktelep.
900.000 pár évi gyártás.
1200 munkás és alkalmazott.

Fiókraktár s

Arad,
Minorita-palota.

Eladó

juhőrök,
kész ujassubák,
báány gallér bőrök,
sapka bélés bőrök

Grosz Lajosnál,

Boros Beni-tér 14. sz.

Olcsó pénzért

Jól világítani

csak villanyal lehet.

Mindennemű villany-
bevezetést, csillár át-
szerelést a legjutányo-
sabbban vállal

Hammer Vilmos

Arad, Szabadság-tér 5-6.

Telefon sz. 96.

Erzsébet-körut 7. sz. alatt szá-
raz betonozott

**pincehelyiség
kiadó,**

amely üzletnek vagy raktárnak
alkalmas. Értekezhetni lehet a
házmesternél

Kérjük

igen tisztelt vevőinket,

sziveskedjenek, tekintettel a há-
boru okozta nehéz fuvarozási és
munkáviszonyokra, becses

köszén és kokszt

megrendeléseik beosztását akkép
megtenni, hogy nekünk a házhöz-
szállításra

legalább 2—3 nap

álljon rendelkezésünkre, hogy így
figyelmes és gondos kiszolgálást
kellő időben biztosíthassunk.

Kitűnő tisztelettel

Kneffel Károly és Fia

köszén és kokszt nagykereskedése

Boros Beni-tér 2. sz. Telefon 139. sz.

Üzletáthelyezés.

Igen tisztelt megrendelőmet és a
nagyközönséget értesítem, hogy az
eddig Weitzer János u. 9. szám
alatt létezett

KARPELESZ-féle

uri szabó üzlet

Weitzer János-utca 2. sz.

(Minorita-
épületbe,) helyezettett át.

Eladok

kitűnő házi

Szappant

3—4 éveset, dara-

bonkint és kg.-kint

3 kor. 60 fillérért.

Kalmár Endre

Arad, Asztalos Sándor-u. 5.

670. Megyei telefon 670.

Új kovács műhely

Elfogadok kovácsolást, új ko-
csik készítését és javítását,
mező- és földművelési szer-
számok és minden e szak-
mába vágó javításokat. Pon-
tos és gyors munka. A nagy-
érdemű közönség b. pártfogá-
sát kérve, maradtam kiváló
tisztelettel 4428

Kormon Gyula

kovácsmeister,

Akác-utca 10. sz.

HAZAI GYARTMANY.

Kérje mindenütt az elismert legjobb

TUNGSRAM-LAMPATI!

Gyártja

8781

az Egyesült Izzólámpa és Villamosági r.-t.

UJPEST. 3000 alkalmazott.

Ha szeret és jó mézes süteményeket szeret, úgy látogassa meg a **mézeskalácsos üzletemet,**
Szabadság-téren URANIA épületben levő

ahol finom gyümölcskenyeret és teasüteményeket is nagyban és kicsinyben

legjutányasabban nagy választékban árúitok. Hadbavonultaknak leg-
alkalmasabb küldemény. Szíves pártfogást kér, kitűnő tisztelettel: **Weichelt János, mézeskalácsos.**